

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΙ ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ*

Γ'

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΜΟΝΗΣ ΠΑΝΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ

Ὁ Σπ. Λάμπρος περιγράφει στὸν κατάλογό του (τόμ. 1, σ. 91 - 113) 234 συνολικά χειρόγραφα τῆς Μονῆς Παντοκράτορος. Τὰ κατέγραψε, ὅπως καὶ τὰ περισσότερα τῶν δεκαοχτῶ μονῶν τοῦ καταλόγου του, τὸ 1880, βοηθούμενος ἀπὸ τοὺς μαθητές του Φίλιππο Γεωργαντᾶ καὶ Ἰωάννη Παρχαρίδη· στὴ μονὴ Παντοκράτορος εἰδικότερα τὸν βοήθησε καὶ ὁ λόγιος ἱεροδιάκονος Γρηγόριος Παντοκρατορινός, τὸν ὁποῖο ρητὰ μνημονεὺει στὸν πρόλογό του (σ. V). Ἀπὸ τότε, ὅπως συμβαίνει σὲ ὅλες τὶς μονές, ἡ βιβλιοθήκη πλουτίζεται ὀλοένα καὶ μὲ καινούρια χειρόγραφα, πού προέρχονταν ἀπὸ διάφορα κελιά ἢ καλύβες εἴτε ἀνήκαν σὲ πατέρες τῆς Μονῆς πού πέθαιναν.

Τὸ 1924 ὁ Θ. Βολίδης, σὲ συνεδρίαση τῆς Ἑταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν, ἀνακοίνωνε «συνοπτικῶς τὸ περιεχόμενον 45 νέων κωδίκων μὴ περιλαμβανομένων ἐν τῷ καταλόγῳ Λάμπρου», καὶ μιλοῦσε κυρίως γιὰ τὸν πολύτιμο κώδικα ἀρ. 251 πού περιέχει τὰ ἔργα τοῦ Ἰωσήφ Καλοθέτου¹. Δὲν ἀναφέρει ὁ Βολίδης πότε ἐπισκέφθηκε τὴ Μονή, ἀλλὰ τὰ 45 νέα χφφ καλύπτουν τοὺς ἀρ. 235 - 279 — ὅσα ἀκριβῶς εἶχαν καταγραφῆ, ὡς περίπου τὸ ἔτος ὅπου ἔκαμε τὴν ἀνακοίνωση, στὸν χειρόγραφο κατάλογο τῆς Μονῆς (βλ. παρακάτω). Πάντως ὁ Βολίδης δὲν ἐδημοσίευσε ποτὲ κατάλογο τῶν νέων αὐτῶν 45 χειρογράφων, οὔτε καὶ ἔκαμε τὴν ἔκδοση τῶν ἔργων τοῦ Ἰωσήφ Καλοθέτου πού ὑποσχόταν στὴν ἀνακοίνωσή του.

Τὴν ἴδια ἐποχὴ περίπου ὁ Σωφρόνιος Εὐστρατιάδης ἐδημοσίευε ὡς παράρτημα τοῦ καταλόγου τῆς Μεγίστης Λαύρας περιγραφῆ 24 κωδίκων τοῦ Καθολικοῦ τῆς Μονῆς Παντοκράτορος, στοὺς ὁποίους ἔδινε τοὺς ἀριθμοὺς 2088/1 - 2111/24². Ἀπὸ τοὺς 24 αὐτοὺς ἀριθμοὺς ἑταυτίσαμε τοὺς ἀρ. 1 - 5 καὶ 18

* Συνέχεια ἀπὸ τὸ α' τεῦχος, σ. 11-37.

1. Βλ. ΕΕΒΣ 1 (1924) 351, καὶ ἐδῶ παρακάτω στὴν περιγραφὴ τοῦ ἀρ. 251.

2. Σπ. ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ - Σ. ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ, Κατάλογος τῶν κωδίκων Μ. Λαύρας, Παρίσι 1925 (RR 195), σ. 391 - 4 [= Ἀγιορειτικῶν κωδίκων κατάλοιπα, σ. 7 - 10]. Ὁ πρῶτος ἀριθμὸς συνεχίζει τὴ γενικὴ ἀρίθμηση τῶν χφφ τῆς Λαύρας.

έως 24¹. Δώδεκα χφφ, οί άρ. 6 - 17 (2093 - 2104) δέν βρέθηκαν, τουλάχιστον στη βιβλιοθήκη (ίσως νά φυλάγονται ακόμα στο Καθολικό): είναι πάντως και τά δώδεκα αυτά λανθάνοντα χφφ (με εξαίρεση μόνο τόν άρ. 17, του 17ου αί.) άκολουθίες («φυλλάδες») του προχωρημένου 19ου και του 20ου αιώνα: αρχαιότερο είναι τó άρ. 6, του 1812².

Τόν Νοέμβριο του 1953 ó Μ. Ι. Μανούσακας, άπεσταλμένος από τó 'Υπουργείο Παιδείας, έκαμε τόν έλεγχο τής βιβλιοθήκης τής Μονής, πού στεγαζόταν ακόμα τότε στον άκατάλληλο χώρο του βυζαντινού πύργου. Εύρηκε τά χφφ καταγραμμένα σ' έναν χειρόγραφο κατάλογο (Β), συνταγμένο με άρκετη έπιμέλεια: ó κατάλογος αυτός περιελάμβανε (φ. 1 - 35^v) τούς άρ. 1 - 234 (άντιγραμμένους από τόν κατάλογο Λάμπρου), πρόσθετε όμως (φ. 35^v - 37) και τήν περιγραφή τών νεώτερων, έως τόν άρ. 283 (συνολικά 50 άριθμούς).

Οί πατέρες τής Μονής μάς έδωσαν τó 1969 τήν πληροφορία ότι συντάκτης του καταλόγου ήταν ó μοναχός Χρυσόστομος: πραγματικά, στο φ. 1 υπάρχει και σφραγίδα με τ' όνομά του: 'Αρχιμανδρίτης Χρυσόστομος Παντοκρατινός † "Άγιον Όρος 1932. 'Η καταγραφή όμως θά έγινε ένωρίτερα: στο φ. 46^v υπάρχει πράξη παραδόσεως από τόν προηγούμενο Χρυσόστομο στον προηγ. Γρηγόριο, και στο φ. 47^r άλλη πράξη παραδόσεως και παραλαβής, χρονολογημένες 'Ιανουάριο 1917 και 'Ιανουάριο 1918 (στο τέλος παραλαμβάνει και πάλι ó προηγ. Γρηγόριος). 'Αλλά υπάρχει και ένας κατάλογος έντύπων (Α), προγενέστερος³, με τήν ένδειξη ότι συντάχθηκε τó 1913 υπό του προηγούμενου Γρηγορίου Παντοκρατορινού — δηλαδή, νομίζουμε, από τόν ίδιο πού αναφέρει ó Λάμπρος ότι τόν βοήθησε (βλ. έδω παραπάνω): ως τó 1913 είχαν περάσει 33 χρόνια, και ó νέος ιεροδιάκονος του 1880 φυσικό ήταν νά είναι τώρα προηγούμενος. Αυτός, νομίζουμε, θά συνέταξε και τόν κατάλογο τών χειρογράφων (Β), τόν όποιο θά συνέχισε ó προηγούμενος Χρυσόστομος: ó προηγ. Γρηγόριος πού παραλαμβάνει τά βιβλία τó 1917 - 1918 θά πρέπει νά είναι κάποιος άλλος νεώτερος.

Με τó χέρι του Γρηγορίου (ή όφειλόμενες σ' αυτόν) οί έγγραφές στον κατάλογο, με έπιμέλεια γραμμένες και άρκετά αναλυτικές, φτάνουν ως τόν άρ. 266: χρονικά, υποθέτουμε περίπου ως τó 1913 (έτος συντάξεως του καταλόγου Α) ή λίγο ύστερότερα. 'Από εκεί οί έγγραφές γίνονται συνοπτικότερες, και με διάφορα χέρια, ως τόν άρ. 279: ó άρ. 275 (τό λεύκωμα τής Μονής) περιέχει σημειώματα προσκυνητών ως τó 1914, μόνο λοιπόν ύστερα από τή χρονολογία αυτή θά πέρασε από τó άρχονταρίκι (ή τó 'Επιτροπικόν) στη βιβλιοθήκη. 'Ο Θ. Βολίδης (βλ. παραπάνω), λίγο πριν από τó 1924, αυτά τά χφφ θά είδε, ως τόν άρ. 279. Οί άρ. 280 - 283 άποτελούν νεώτερη ακόμα προσθήκη (άν θυμόμαστε καλά, με μολύβι). Οί άρ. 280 - 282 άναγράφουν δίπλα: «του μακαρίτου Γ (έροντος) Παναρέτου»: τó χφ άρ. 283 έχει άντιγραφή από τόν Γ (έροντα) 'Αρσένιο τόν Νοέμβριο του 1917.

'Εκτός από τά 283 αυτά χφφ, πού ήταν καταγραμμένα στον κατάλογο τής

1. Και με κάποια άμφιβολία τόν άρ. 15.

2. Στην περιγραφή μας σημειώνουμε σε κάθε άριθμό τόν αντίστοιχο άριθμό Εύστρατιάδη (με τήν ένδειξη ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ-ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ άρ. ...): βλ. και στο τέλος πίνακα άντιστοιχίας τών άριθμών Εύστρατιάδη με τούς άριθμούς τής Μονής.

3. Περιγράφονται 1094 έντυπα, ένώ στον άλλον άντιγράφονται οί άναγραφές αυτές και συνεχίζονται ως τόν άρ. 1203.

Μονῆς, καὶ τῶν ὁποίων ἔκαμε τὸν ἔλεγχο καὶ πιστοποιήσε μερικὰ πού ἔλειπαν ¹, ὁ Μ. Ι. Μανούσακας βρῆκε τὸ 1953 στὴ βιβλιοθήκη τῆς Μονῆς καὶ μερικὰ ἄλλα χφφ ἀκατάγραφα· τὰ περιέγραψε, καὶ ἀνέγραψε τὴν περιγραφή στὸν ἴδιο τὸν κατάλογο τῆς Μονῆς, παρακάτω (φ. 61 - 65) ². Ἦταν συνολικὰ 34 χφφ, τὰ ὁποῖα καὶ ἀρίθμησε ἀπὸ 284 - 317, συνεχίζοντας τὴν ἀρίθμηση τῆς Μονῆς. (Στὴν καταγραφή ἀκολούθησε κάποια σειρὰ χρονολογική, ἀρχίζοντας ἀπὸ τοὺς ἀρχαιότερους κώδικες· γι' αὐτὸ καὶ οἱ τελευταῖοι ἀριθμοί, 299 - 315, περιλαμβάνουν χφφ τοῦ 19ου καὶ τοῦ 20ου αἰώνα· τοὺς ἀρ. 316 καὶ 317 τοῦ τοὺς προσεκόμισαν ἀφοῦ εἶχε περατώσει ὅλη τὴν ἐργασία).

Ὅπως συνέβη καὶ μὲ τὰ χφφ τοῦ Πρωτάτου ³, ὁ Μ. Ι. Μανούσακας δὲν κατόρθωσε νὰ ἐπισκεφθῆ καὶ πάλι τὴ Μονὴ Παντοκράτορος καὶ νὰ συμπληρώσῃ τὴν περιγραφή του, καὶ παρακάλεσε τὸν Λ. Πολίτη νὰ ἀναλάβῃ αὐτὸς τὴ συμπλήρωση. Ὁ δεύτερος ἐπισκέφθηκε μιὰ πρώτη φορά τὴ Μονὴ τὸν Ἰούνιο τοῦ 1958 καὶ ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά συνεπλήρωσε, ὅπου ἦταν ἀνάγκη, τὴν περιγραφή Μανούσακα (ἀρ. 284 - 317) καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη προχώρησε σὲ μιὰ συστηματικὴ ἀναθεώρηση καὶ τῆς περιγραφῆς τῶν ἄλλων χειρογράφων τοῦ καταλόγου τῆς Μονῆς (δηλ. τῶν ἀρ. 235 - 283). Μερικὰ ἀκόμα χφφ, πού εἶχαν κιόλας συγκεντρωθῆ, μετὰ τὴν τελευταία ἐπίσκεψή Μανούσακα, καὶ εἶχαν πάρει τοὺς ἀρ. 318 κέ., δὲν εἶχε τότε τὸν καιρὸ νὰ τὰ μελετήσῃ καὶ νὰ τὰ περιγράψῃ. Τὸν Ἰούνιο τοῦ 1969 ἐπισκέφθηκε ὁ Λ. Πολίτης καὶ πάλι τὴ Μονή, γιὰ νὰ ἐτοιμάσῃ τὸν κατάλογο γιὰ ἐκδοσὴ. Τὰ χφφ βρισκόνταν τώρα πιά στὸ νεόδμητο καὶ καταλληλότατο κτίριο τῆς βιβλιοθήκης, τοποθετημένα μὲ πολλὴ τάξη στὰ καινούρια εἰδικὰ ἐρμάρια. Κοντὰ στὴ συμπλήρωση τῆς παλαιότερης ἐργασίας του, περιέγραψε τώρα καὶ τὰ νεώτερα ἀκατάγραφα (μετὰ τὸν ἀρ. 317) καὶ ὅσα ἀκόμα,

1. Βλ. Μ.Ι. ΜΑΝΟΥΣΑΚΑ, Χειρόγραφα καὶ ἔγγραφα τοῦ Ἁγίου Ὄρους, Ἄθ. 1958, σ. 12 [Ἀνατύπωση μὲ προσθήκες ἀπὸ τὴν Μ.Ε.Ε.], καὶ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ, Ἑλληνικὰ χειρόγραφα καὶ ἔγγραφα τοῦ Ἁγίου Ὄρους, Βιβλιογραφία, Ἄθ. 1963, σ. 388 [Ἀνάτυπο ἀπὸ ΕΕΒΣ 32, 1963] (πρβ. καὶ RR ο. 47). Ἀναφέρονται ὅτι λείπουν 8 χφφ — ἀπὸ τὰ ὁποῖα μάλιστα τὰ τρία περγαμηνὰ καὶ πολύτιμα: ὁ ἀρ. 49 (μὲ μικρογραφίες) καὶ δύο ελλητάρια (ἀρ. 64 καὶ 65). Ὡστόσο τὸ 1958 ὁ Λ. Πολίτης βρῆκε τὸ ἕνα ελλητάριο (ἀρ. 65), πού ἦταν τυλιγμένο μέσσ σ' ἕνα ἄλλο· καὶ τὸ πρᾶγμα ἐπιβεβαιώθηκε καὶ τὸ 1969. Δὲν λανθάνει ἐπίσης πιά καὶ τὸ (ἀσήμαντο) χφ ἀρ. 274 (βλ. παρακάτω, στὴν περιγραφή). Ἔτσι, ὡς ἐλλείποντα πρέπει νὰ θεωρηθοῦν σήμερα ἔξι χφφ, τὰ ἐξῆς: ἀρ. 49, 64, 187-189 καὶ 203. Γιὰ τοὺς ἀρ. 187 - 189 ὑπάρχει στὸν χειρόγραφο κατάλογο σημεῖωση ὅτι ἔλειπαν ἀπὸ πολλοῦ.

2. Ὁ κατάλογος αὐτὸς (Β) περιέχει: φ. 1 - 37 κατάλογο τῶν χφφ (1 - 283), φ. 38 κέ. κατάλογο ἐντύπων, φ. 60^ν πρακτικὸ Μ. Ι. Μανούσακα γιὰ τὸν ἔλεγχο πού ἐνήργησε, φ. 61-65 κατάλογο Μανούσακα.— Ἐκτὸς ἀπὸ τὸν κατάλογο αὐτὸν καὶ τὸν παλαιότερο κατάλογο τῶν ἐντύπων (Α) ἀπὸ τὸν προηγούμενο Γρηγόριο (τοῦ 1913) — βλ. παραπάνω — ὑπάρχει καὶ ἕνας κατάλογος νεώτερος (Γ), ἀμελέστερος, πού δὲν εἶναι χρήσιμος παρὰ μόνο ἴσως γιὰ τὰ ἐντυπα, ἐπειδὴ ὡς νεώτερος εἶναι καὶ πληρέστερος.

3. Βλ. Ἑλληνικὰ 23 (1970) 11.

φαίνεται, είχαν προστεθῆ καὶ μετὰ τὸ 1958 (δηλ. συνολικὰ τοὺς ἀρ. 318 - 345) ¹. Ἡ καταγραφή, ἰδίως στὰ ἐντελῶς τελευταῖα χφφ, ἀπὸ ἔλλειψη χρόνου εἶναι ἀρκετὰ ἀτελής. Ὑπῆρχαν καὶ μερικὰ ἀκόμα χειρόγραφα μεταγενέστερα καὶ ἀσήμαντα, ποὺ ἔμειναν ἀκατάγραφα.

Τὰ 112 νέα χφφ τῆς Μονῆς Παντοκράτορος ποὺ προσθέτονται τώρα συμπληρωματικὰ στὰ 234 παλαιότερα τοῦ καταλόγου Λάμπρου, δὲν εἶναι βέβαια χφφ πολὺτιμα ἢ σημαντικὰ. Τὰ περισσότερα εἶναι πολὺ μεταγενέστερα (Ἀκολουθίες ἢ ἀντιγραφές τοῦ 19ου, καὶ τοῦ 20οῦ ἀκόμα αἰώνα), πολλὰ ἀνήκουν στὸν 17ο καὶ 18ο αἰώνα· τὰ παλαιότερα εἶναι ἐλάχιστα καὶ δὲν ὑπάρχει κανένα ἀρχαιότερο ἀπὸ τὸν 14ο αἰ. ἢ περγαμηνό ². Ὡστόσο ξεχωρίζουν: ἓνα Τυπικὸ (ἀρ. 272) καὶ ἓνα ἀγιολογικὸ (286) τοῦ 14ου αἰ., ὁ λαμπρὸς κῶδιξ τῶν Λειτουργιῶν, ἀπὸ τὰ τελευταῖα ἔργα τοῦ Ματθαίου Μυρέων (ἀρ. 266), καὶ προπάντων ὁ κῶδιξ 251, κύριος, ἀν ὄχι μοναδικὸς μάρτυς τῶν ἀνέκδοτων ἀκόμα ἔργων τοῦ Ἰωσήφ Καλοθέτου — καὶ ἓνα - δυὸ ἀκόμα. Ἀλλά, τὸ ἔχουμε πεῖ καὶ ἄλλοτε, τὸ πλῆθος τῶν ἀσήμαντων χειρογράφων δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἀποθαρρύνῃ γιὰ τὴν ἀπογραφή τῶν ἀκατάγραφων ἀκόμα ἑλληνικῶν χειρογράφων — ἐργασία ποὺ ἀποτελεῖ ὅπωςδῆποτε, νομίζουμε, προσφορά στὴν ἐπιστήμη.

Τὴν Ἱερὰ Κοινότητα καὶ τὴν Ἱερὰ Ἐπιστασία τοῦ Ἁγίου Ὅρους, ποὺ μᾶς ἔδωσαν κάθε φορὰ τὴν ἄδεια γιὰ τὴν ἐργασία μας, καθὼς καὶ τὶς πολιτικὲς καὶ ἄλλες ἀρχές εὐχαριστοῦμε καὶ ἀπὸ ἐδῶ θερμά. Ἰδιαίτερα εὐχαριστοῦμε τὸ ἡγουμενοσυμβούλιο τῆς Ἱ. Μονῆς Παντοκράτορος καὶ προπάντων τὸν προηγούμενο πατέρα Ἀθανάσιο καὶ τὸν προηγούμενο πατέρα Εὐθύμιο γιὰ τὴν πρόθυμη συμπαράστασή τους ὅλες τὶς φορὲς ποὺ ἐργασθῆκαμε στὴ Μονή, καὶ γιὰ τὴ δαψιλῆ τους φιλοξενία.

235 Χάρτ. 21 × 15 φφ. 116 στ. 38 17. αἰ. ἀκέφ. κολοβ.

Μουσικὸν (Ἀνθολογία).

φ. 1 Πολυέλειοι, Πασαπνοάρια, φ. 11^v Ἐνδεκα ἑωθινά, φ. 15^v Δοξολογίαι, φ. 29 Κατ' ἤχον χειρουβικά, φ. 61 Κρατήματα, φ. 104 Ἀμωμοι, φ. 111 Τὰ προκείμενα τῆς ἑβδομάδος.

Πολλὰ ὀνόματα μουσικῶν.

A. 27^s. Ἐξέπεσαν τὰ πρῶτα 5 τετράδια. Χάσμα πολλῶν φύλλων μετὰ φ. 53. Γραφή λεπτῆ, ἐπιμελής, πεποικιλμένα ἀρχικά. Μελάνη κίρρα, πλουσία ἐρυθρογραφία. Ἀστάχωτον.

1. Ἡ ἐργασία καὶ τὴ μιὰ φορὰ καὶ τὴν ἄλλη ἔγινε μὲ τὴν πρόθυμη βοήθεια μαθητῶν μας, μελῶν τοῦ παλαιογραφικοῦ φροντιστηρίου. Τὸ 1958 μᾶς συνόδευσαν οἱ κ.κ. Χ. Κοτρώνης, Ι. Κ. Χασιώτης καὶ Αἰμ. Ψαθᾶς, τὸ 1969 ὁ κ. Ι. Καζάκης. Τοὺς εὐχαριστοῦμε ὅλους θερμά.

2. Ἀναλυτικότερα ἔχουμε: 14./15. αἰ.: 4, 16. αἰ.: 4, 17. αἰ.: 24, 18. αἰ.: 27, 19. αἰ.: 37, 20. αἰ.: 10. Σπαράγματα, κατὰστιχα κτλ.: 6.

236 Χάρτ. 17 × 11 φφ. 278 18. αί.

Μουσικὸν (Ἀνθολογία).

Ἀκολουθία ἐσπερινοῦ καὶ λειτουργίας, μετὰ τῶν καταβασιῶν τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν τοῦ ἑνιαυτοῦ.

Ἐν ἀρχῇ «Τὸ παρὸν συνετέθη παρὰ κυρίου Πέτρου τοῦ τέου [!] δομεστίκου τῆς τοῦ Χ(ριστο)ῦ μεγάλης Ἐκκλησίας, ἅπερ ψάλεται ὡς ἔθος ὑπὸ εὐλαβῶν ἀνδρῶν ἐκτελουμέναις ἀγρυπνίαις κατὰ τὸ ἅγιον ὄρους τῶ Αθω».

Ἐν τέλει [χ²] Ὁδηγία περὶ μηνῶν καὶ ἡμερῶν τῆς σελήνης καταλλήλων δι' ἀφαιμάξιν.

Σημ. Τὸ χφ ἐλάμβανε κατὰ τὴν δευτέραν μας ἐπίσκεψιν τῷ 1969 καὶ ἡ περιγραφή στηρίζεται εἰς τὸν χειρόγραφον κατάλογον.

237 Χάρτ. 16 × 11 φφ. 129 18. αί.

Μουσικὸν (Ἀνθολογία Στιχηραρίου).

Κοινωνικά, Χερουβικά, Κρατήματα.

Α. Στάχωσις πρόχειρος ἐκ δέρματος.

Ε. φ. 126^v *Εμισεψε ο καθηγουμενος ο παπ(α) κὺρ Βενιαμιν εἰς του Πελοιγοράδι με τον γερω Αρσένι και με τον παπ(α) κὺρ Παρθένιον ἰουνίω εἰς τὴν ιε' ἡμέρα ς'.*

238 Χάρτ. 17 × 12 φφ. 62 19. αί.

Μουσικὸν (νέου συστήματος). Ἀναστασιματάριον.

Α. Γραφή ἀμελής. Στάχωσις πρόχειρος.

239 Χάρτ. 16,5 × 11 φφ. 247 18. αί.

Μουσικὸν (Ἀνθολογία Παπαδικῆς).

φ. 6 Ἀρχὴ ἐσπερινοῦ. Ἔπονται: Ἐωθινά, Δοξολογίαι, Ἀσματικά, Κοινωνικά κατ' ἤχον, Χερουβικά, Μαθήματα δεσποτικῶν ἑορτῶν.

Ἐν τέλει [χ²] Χερουβικά μεγάλα.

Α. Δὲν ἀριθμοῦνται τετράδια. Γραφή ἐπιμελής, ἡ συνήθης τῶν μουσικῶν χφφ. Πλουσία ἐρυθρογραφία. Στάχωσις νεωτερικὴ (σανίδες) μετὰ ἐντύπων κοσμημάτων καὶ παραστάσεων, καὶ πορπῶν.

240 Χάρτ. 17 × 12 φφ. 563 στ. 22 τέλ. 18. αί.

Μουσικὸν (Ἀνθολογία Παπαδικῆς).

Ἀκολουθία ἔσπερινοῦ, ὄρθρου καὶ λειτουργίας, μετὰ καλοφωνικῶν εἰρμῶν.

Α. Δὲν ἀριθμοῦνται τετράδια. Γραφή ὄρθια, ἐπιμελής. Στάχωςις νεωτερικὴ (σανίδες) μετὰ ἐντύπων κοσμημάτων καὶ παραστάσεων, καὶ πορπῶν.

241 Χάρτ. 23 × 16 φφ. 253 19. αἱ.

Μουσικὸν (νέου συστήματος). Ἀνθολογία Στιχηραρίου.

Χερουβικά, Κοινωνικά, καὶ ἄλλα μαθήματα διαφόρων μουσικῶν.

Ββ. Καὶ τότε σὺν τοῖς ἄλλοις ὑπάρχει Ἀγαθαγγέλου Προηγουμένου Παντοκρατοριοῦ τοῦ ἐξ Κυδωνίας τῷ ἰωαννῶν 8βρίου κα' [1841]. Καὶ ἕτερον κτητορικὸν σημείωμα τῆς Μονῆς, 1844.

242 Χάρτ. 21,5 × 16 φφ. 525 ἔτ. 1733

Παπαδικὴ (β' τόμος)

Περιέχει ἀκολουθίαν τοῦ ὄρθρου (πασαπνοάρια κτλ.) καὶ τῆς λειτουργίας, μετὰ τριωδίου καὶ πεντηκοσταρίου. Ἐν τέλει Ἀκολουθία εἰς τεθνεῶτας.

Α. Τετράδια 53 - 157, ἀριθμούμενα ὡς ἐξῆς: φ. 1^ρ 53 - φ. 8^ν 54 κ.ο.κ. [χ¹ ἐρυθρογράφως μετ' ἐλληνικῶν καὶ ἀραβικῶν ἀριθμῶν]. Γραφή λίαν ἐπιμελής, πλουσία ἐρυθρογραφία. Κατάστασις ἀρίστη. Στάχωςις νεωτερικὴ (σανίδες) μετὰ χρυσοτύπων κοσμημάτων καὶ παραστάσεων, καὶ πορπῶν.

Β. φ. 522^ν: *Γέγραπται, καὶ τέλος ἡ παροῦσα εἴληφε παρὰ Γερμανοῦ μὲν ἱερομονάχου τοῦ ἐκ τῆς μονῆς τῆς ἁγίας Τριάδος τῆς ἐν τῷ Ὀλύμπῳ δι' ἀρχαιτύπων δὲ Βυζαντίου καὶ ἰδιοχείρου τοῦ πα(πὰ) κὸν Ἀθανασίου, τοῦ ἐν τῷ Γαλατῶν ἐν ἑτεῖ χιλιοστῷ ἐπιτακιοστω τριακοστῷ τρίτῳ ἐν μηνὶ ἰαννουαρίου γ'.* Ἐξῆ(ζ)σθε τοίνυν οἱ ἐντυγχάνοντες καὶ μου μνήαν ποιήσθε τοῦ γράφαντος διορθώνοντες τε καὶ ἄπερ ὡς ἄνθρωπος ἡμῶν, εἰς γὰρ μόνος ὁ Θεὸς ἀναμάρτητος. [Ἀμέσως κατωτέρω, χ¹:] *γραμμέναις ε'.*

Ββ. φ. 522^ν Καὶ τότε Μιχαὴλ τοῦ Ραιδεστινοῦ ἀφλδ' ἰαννουαρίου κα' [1734]. φ. 524^ν Τὸ παρὸν ὑπάρχει κάμοῦ Μαργαρίτη Ραιδεστινοῦ καὶ ὄποιος τὸ ἀποξενώση... ἀψηξή ἀπρι(λίον) κζ' [1768]. (Καὶ ἕτερα κτητορικὰ σημειώματα, φ. 524^ν καὶ 525^ν, ἀφο' [1770]).

243 Χάρτ. 20,5 × 15 σσ. 710 ἀρχ. 19. αἱ.

Μουσικὸν (νέου συστήματος). Ἀκολουθία ἔσπερινοῦ καὶ ὄρθρου.

Ἐν ἀρχῇ ἁ' Ἐκλογή τῆς ἀνθολογίας μελουρηθεῖσα παρὰ διαφόρων μουσικῶν ἱεροδιδασκάλων παλαιῶν τε καὶ νέων, ἐξηγηθεῖσα δὲ κατὰ τὸν νέον τῆς μουσικῆς τρόπον παρὰ τοῦ μουσικοδιδασκάλου κυρίου Γρηγορίου Πρωτοψάλτου.

Α. Τὸ κυρίως χφ μέχρι σ. 546 ἀριθμεῖ 34 τετράδια (ιδιότυπος ἀρίθμησις: 101 [=11], 304 [=34]). Γραφή ἢ συνήθης, στάχωςις νεωτερικὴ (σανίδες) πρόχειρος.

244 Χάρτ. 23,5 × 15,5 φφ. 145 ἀρχ. 19. αἰ.

Μουσικόν (νέου συστήματος). Ἀνθολογία Στιχηραρίου.

Κεγραγάρια, Τριώδιον καὶ Πεντηκοστάριον.

A. 31⁴. Στάχωσις νεωτερικὴ μετὰ χρυσοτύπων παραστάσεων.

Bβ. Ἠγοράσθη ἀπὸ τοῦ Κοινὸν τοῦ ἱεροῦ Μοναστηρίου τοῦ Παντοκράτορος 1845 Ἰαννουαρίου 1.

245 Χάρτ. 21,5 × 14,5 φφ. 78 19. αἰ.

Μουσικόν (νέου συστήματος).

«Μαθηματάριον ὅπερ ἐμελοποιήθη μὲν παρὰ Μπαλασίου ἱερέως, ἐξηγήθη δὲ παρ' ἐμοῦ τοῦ ἰδίου γραφέως *Ματθαίου Βατοπεδινοῦ*».

A. Χαρτόδετον, στάχωσις νέα.

Σημ. Περὶ τοῦ μουσικοῦ καὶ γραφέως βλ. καὶ ἀρ. 253.

246 Χάρτ. 18 × 11 σσ. 270 μέσα 19. αἰ. κολοβ.

Μουσικόν. «Ταμεῖον ἀνθολογίας ἐκλογῶν».

Περιέχει τροπάρια ἐσπερινοῦ, ὄρθρου καὶ λειτουργίας.

A. Στάχωσις νεωτέρα.

E. Ἐνθύμησις χειροτονίας 1864.

247 Χάρτ. 21,5 × 15 φφ. 388 στ. 22 16. αἰ.

1. (φ. 1) «Ἐκ τῶν κεφαλαίων τοῦ ἁγ. Ἠσυχίου πρεσβυτέρου καὶ καθηγουμένου μονῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Βάτου, ἅπερ ἔγραψε πρὸς Θεόδουλον κεφάλαια κδ', κατ' ἀλφάβητον». Ἀρχ. Ἀληθινὸς ὄντως μοναχὸς οὗτός ἐστιν, ὃ νῆψιν κατορθῶν. [Ἐκλογὴ ἢ ἐρμηνεία; Δὲν ταυτίζονται πρὸς τὸ κείμενον τῶν δύο ἑκατοντάδων, P.G. 93, 1480].

2. (φ. 17) «Ἐκ τῆς συγγραφῆς τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν *Συμεῶν τοῦ νέου καὶ θεολόγου*, πρεσβυτέρου καὶ ἡγουμένου μονῆς τοῦ ἁγ. Μάμαντος τῆς Ξηροκέρκου, ἐν κεφαλαίοις κδ'». Ἀρχ. (Κειμ.). Τίς ἢ τοῦ Ἀδάμ παράβασις καὶ πῶς ἐκ τῆς αὐτοῦ παραβάσεως γέγονε. Ἀρχ. (Ἐρμ.). Ἀνθρωπος ὁ πρῶτος ἐτι ὦν ἔσω τοῦ παραδείσου.

3. (φ. 121) Τοῦ αὐτοῦ *Συμεῶν*, Λόγοι 33. Κείμενον καὶ ἐρμηνεία. Ἀρχ. (Κειμ.). Πῶς ὁ ἄνθρωπος ἀπώλεσε τὴν ἀλήθειαν ἀφ' οὗ τοῦ παραδείσου ἐξεβλήθη. Ἀρχ. (Ἐρμ.) Ὁ Ἀδάμ τῷ ψευσαμένῳ τοῦτον πιστεύσας καὶ φαγὼν ἀπὸ τοῦ ξύλου τῆς γνώσεως.

(φφ. 115^v - 120) Προηγείται Πίναξ.

4. (φ. 319) *Γρηγορίου Νύσσης*, Θεωρία τις Ιατρικωτάτη περί τῆς τοῦ σώματος ἡμῶν κατασκευῆς (P. G. 44, 240).

5. (φ. 328) *Τοῦ αὐτοῦ*, Λόγος περί κατηχήσεως (P.G. 45, 9).

6. (φ. 376^v) *Ἀποσπάσματα λόγων Μ. Βασιλείου* (ἐκ τοῦ ζ' λόγου εἰς τὸν Προφήτην Ἡσαΐαν καὶ πρὸς Ἀρμόνιον).

7. (φ. 383) *Συμῶν νέου θεολόγου*, Περὶ ἀλλοιώσεως ψυχῆς καὶ σώματος. *Ἀρχ.* Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ὀφείλει ὁ μοναχὸς μὲ μόνον τὰς ἐν τῇ ψυχῇ (ἐν τῇ φᾶ μεταγενεστέρα σημεῖωσις, 19.αί.: «οὗτος ὁ λόγος ἐξ ἀνοησίας ἐγράφη ἐνταῦθα, προεγράφη γὰρ εἰς τόδε τὸ βι(β)λλίο ιη^ο τῷ ἀριθμῷ»).

A. 49⁸ [χ¹ κ^γ μέσον]. Ἐν τέλει, πρὸ τοῦ τελευταίου φύλλου, ἀπεκόπησαν τρία φύλλα. Γραφὴ δεξιοκλινῆς, λίαν κομψή. Ἐρυθρογραφία. Χάρτης: ὑδατόσημ: ἄγκυρα ἐντὸς κύκλου τύπου Br. 548 - 572 [=1499 - 1611]. Στάχωσις πρόχειρος.

ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ - ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ ἀρ. 2107/20.

248 Χάρτ. 20 × 14,5 φφ. 38 17. αἰ.

Ἀκολουθία τῶν ἁγίων Θεοφανείων.

A. Δὲν ἀριθμοῦνται τετράδια. Γραφὴ λειτουργικὴ, ἀμελής. Ἐρυθρογραφία. Ποικίλοχρωμα ἄτεχνα ἐπίτιπλα κοσμήματα. Στάχωσις δερματίνη νεωτέρα πρόχειρος.

B. φ. 23^r *Ἐγράφη μὲν ὑπὸ Λαυρίω, προτροπῇ δὲ τοῦ ἱερωτάτου Ἰακώβου ἐκ τῆς τοῦ Παντοκράτορος μονῆς.*

249 Χάρτ. 22 × 15 φφ. 114 στ. 17 - 18 ἔτ. 1733

1. (φ. 1) Πεντηκοστάριον. (Περιέχει τὴν ἀκολουθίαν ἐκάστης ἑβδομάδος, ἄνευ τῶν Κυριακῶν). «Ἀρχὴ σὺν Θ(ε)ῶ ἁγίω τῶν τριωδίων τοῦ κυρίου Ἰωσήφ ἀρχομένων ἀπὸ τῆς β' ἑβδομάδος τοῦ Θωμᾶ μέχρι τῆς Πεντηκοστῆς καταληγόντων».

2. (φ. 64) Ἀκολουθία τῶν ὁσίων Ὀνουφρίου τοῦ Ἐρημοπολίτου καὶ Πέτρου τοῦ ἐν τῷ Ἄθω (Ἰουν. ιβ'). *Ἀρχ.* Τὴν τοῦ κόσμου προσπάθειαν παντελῶς βδελυξάμενος. φ. 91 Ὁ βίος. *Ἀρχ.* Οὗτος ὁ μέγας ἐν ἀσκηταῖς καὶ ἰσαγγελοῦς ἄνθρωπος. Προηγούνται 8 ἱαμβικοὶ στίχοι, *Ἀρχ.* Πάτερ σὺ γυμνός, ἀλλὰ γυμνοὺς ἐνδύεις. [Δὲν ἀναφέρεται ἐκδεδομένη Ἀκολουθία παρὰ ΡΕΤΙΤ, Acoulouthies].

A. Δὲν ἀριθμοῦνται τετράδια. Γραφὴ δεξιοκλινῆς, τύπου «μονῆς Ξηροποτάμου». Ὁ ἀρ. 2 διὰ γραφῆς ἐπιμελεστέρας: κομψὰ πολυχρωμα ἐπίτιπλα καὶ ἀρχικά. Στάχωσις ἐυλίγη δερματίνη ἀπλή.

B. φ. 114 *Θ(ε)ῶ τὸ δῶρον μὲν, ἀνδρὸς δ' ἀλιτροῦ καὶ ἀμονάχου πόνος. Ἐν ἔτει σ(ωτη)ρίῳ ἀπλγ' [=1733] κατὰ μῆνα αὐγουστον.*

ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ - ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ ἀρ. 2109/22. Βλ. καὶ ἀρ. 292.

250 Χάρτ. 23 × 16 φφ. 346 17. αί.

Νομοκάνων (Μαλαξοῦ), εἰς κεφάλαια 294.

φφ. 2 - 17 Πίναξ.

Ἔπεται (φ. 343) [χ²] Ἀκολουθία τῆς προσκομιδῆς.

Α. Δὲν ἀριθμοῦνται τετράδια. Χάρτης παχύς. Γραφή ἐπιμελής, πλουσία ἐρυθρογραφία. Στάχσις νεωτερικῆ (σανίδες) μετὰ χρυσοτύπων κοσμημάτων καὶ παραστάσεων.

Β. φ. 342^v *Τῷ συντελεστῇ τῶν καλῶν Θεῷ χάρις. Ὁ παρὼν ἱερός νομοκάνων ἐγγράφη παρ' ἐμοῦ τοῦ ταπεινοῦ Ἱεροθέου μοναχοῦ, ὑπάρχει δὲ Διονυσίου ἱερομονάχου Καρακαλλινοῦ ἐκ τῆς ἱερᾶς μονῆς τῶν ἁγίων ἀποστόλων καὶ προτοκορνοφάϊων Πέτρου καὶ Παύλου. Τέλος καὶ τῷ Θεῷ δόξα, ἀμήν.*

ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ - ΛΛΑΥΡΙΩΤΗΣ ἀρ. 2105/18.

251 Χάρτ. 22 × 15 φφ. 329 στ. 24 μέσα 14. αί. ἀκέφ.

Ἰωσήφ τοῦ Καλοθέτου, Λόγοι ἀντιρρητικοὶ κατὰ Βαρλαάμ καὶ Ἀκινδύνου, καὶ ἄλλα ἔργα αὐτοῦ.

1. (φ. 1) (ἀκέφ.) [Λόγος ἀντιθετικὸς κατὰ τοῦ Ἀκινδύνου].

2. (φ. 25^v) Ἄλλος τοῦ αὐτοῦ μοναχοῦ Ἰωσήφ τοῦ Καλοθέτου κατὰ τῶν αὐτῶν Ἀκινδύνου καὶ Βαρλαάμ τῶν κακοδόξων. Ἀρχ. Ὅσα μὲν τῷ παρόντι λόγῳ εἰκὸς εἰρησθαι νομίζω καὶ οὐκ εἰκὸς γε σιωπῇ παρελθεῖν.

(φ. 51^v Ἀποσπάσματα λόγων Γρηγορίου Θεολόγου).

3. (φ. 52) Τοῦ αὐτοῦ, Λόγος τρίτος κατὰ τοῦ κινδυνεύσαντος Ἀκινδύνου. Ἀρχ. Βουλομένους ἡμᾶς σιωπᾶν καὶ τὴν ἀπράγμονα καὶ φίλην ἐρημίαν.

4. (φ. 67) Τοῦ αὐτοῦ, Λόγος ἀντιθετικὸς πρὸς τοὺς Βαρλααμίτας. Ἀρχ. Ἔθος τοῦτο παλαιὸν ἐστὶ τοῖς ἀνθρώποις καὶ πρᾶσι βουόμενον.

5. (φ. 106) [Τοῦ αὐτοῦ, Πρὸς τοὺς αὐτοὺς Βαρλααμίτας καὶ Ἀκινδυνιανούς λόγος ἀντιθετικὸς]¹. Ἀρχ. Ὡμην τοὺς λόγου καὶ παιδείας μετεληφότας καὶ τὰτα σὺν προθυμίᾳ πολλῇ μετιόντας.

6. (φ. 135^v) Τοῦ αὐτοῦ, Λόγος ἀντιθετικὸς εἰς τὸν τοῦ Γαβρᾶ λόγον, δι' οὗ καταφέρεται κατὰ τοῦ ἱεροῦ Γρηγορίου τοῦ Παλαμά. Ἀρχ. Ὁ παρὼν οὗτος, ὃς καθ' ἡμῶν τρόπιον ἐγεῖραι φιλονεικεῖ, οὗ τὸ ὄνομα.

7. (φ. 147) Τοῦ αὐτοῦ, Λόγος ἀντιθετικὸς κατὰ τοῦ Ἀκινδύνου πρὸς τὸν πατριάρχην κύριον Ἰωάννην ὑπερασπίζοντα τοῦ Ἀκινδύνου καὶ τοὺς ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας λέγοντας διώκοντα. Ἀρχ. Ὅτι μὲν πολλὸς ὄχλος πανταχόθεν περιρρεῖται σοι παραγμάτων.

8. (φ. 178^v) Τοῦ αὐτοῦ, Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἐν μοναχοῖς αἰδέσιμον κύρ

1. Λίαν ἐξίτηλον ὁ τίτλος ἐκ τῆς ἀναγραφῆς παρὰ Ν. Α. ΒΕΗ, βλ. κατωτέρω.

Σάββαν, μαθητὴν χρηματίσαντα τοῦ Μεταξοπούλου ἐκείνου ἱερομονάχου κῦρ Ἀθανασίου τοῦ γεγονότος Λαύρας ἡγουμένου περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, ἦτοι κατὰ τοῦ Ἀκινδύνου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ. Ἀρχ. Εἴης μοι τοῦ καλλίστου πράγματος καὶ ὀνόματος τῆς εὐσεβείας ὑπερηγορῶν.

9. (φ. 183^v) Τοῦ αὐτοῦ, Ἐπιστολὴ εἰς τὸ ἅγιον Ὅρος πρὸς Γρηγόριον τὸν οὕτω λεγόμενον Στραβολαγαγάδιτην ἐν τῇ Λαύρα ὄντα. Ἀρχ. Οὐδὲν θαυμαστὸν οὐδὲ ξένον εἰ καὶ νῦν τὰ αὐτοῦ πράττει ὁ πονηρὸς δαίμων.

10. (φ. 193^v) Τοῦ αὐτοῦ, Ἐπιστολὴ τῷ μεγάλῳ λογοθέτῃ τῷ Μετοχίτῃ κυρίῳ Νικηφόρῳ. Ἀρχ. Πᾶς ὅστισοῦν φρενῶν εὖ ἦκων καὶ παιδείας οὐχ αἰρεῖται τὸ ψεῦδος τῆς ἀληθείας.

11. (φ. 200) Τοῦ αὐτοῦ, Λύσις εἰς τὸ τίνας χάριτι εὐλόγηται καὶ ἡγίασται ἢ ἐβδόμη τῶν ἡμερῶν, αἱ δὲ λοιπαὶ αἱ πρὸ αὐτῆς τῶν ἡμερῶν οὐδαμῶς. Ἀρχ. Πάντα μὲν τὰ τῆς πνευματοκινήτου καὶ θείας γραφῆς.

12. (φ. 206) Τοῦ αὐτοῦ, Εἰς τὸ ρητὸν τοῦ εὐαγγελίου τό, Ἀνάγκη ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα, οὐαὶ δὲ δι' οὗ τὸ σκάνδαλον. Ἀρχ. Ὁ χθὲς καὶ πρότριτα ἐπηγγειλάμην σοι διεξιέναι, νῦν ἄγων σχολήν.

13. (φ. 218^v) Τοῦ αὐτοῦ, Πρὸς τινὰς μοναχοὺς ἐλθόντας ἐκ Κύπρου καὶ ζητήσαντας ἀπλῶ λόγῳ μαθεῖν τίνα τὰ παρ' ἀμφοτέρων τῶν μερῶν λεγόμενα. Ἀρχ. Ἄ μὲν ἤτησας παρ' ἡμῶν ταῦτα δὴ καὶ ποιήσομεν, τίμει πάτερ.

14. [(φ. —) Τοῦ αὐτοῦ, Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἐν ἱερομονάχοις σοφὸν τὰ θεῖα ἐν Θεσσαλονίκη καὶ σεβάσμιον κῦρ Ματθαῖον. Ἀρχ. Δι' οὐδὲν ἄλλο τοὺς θεῖους νόμους, ὡς γε οἶμαι, εἰς ἀνθρώπους ἤκειν] ¹.

15. (φ. 230) Τοῦ αὐτοῦ, Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὀσίου πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου Νικομηδείας τοῦ θαυματουργοῦ. Ἀρχ. Ἐγὼ μὲν ὁμολογῶ τοῦ παντὸς ἐλλειψῆσθαι καὶ ὑστερεῖν (βλ. BHG 709, ὅπου παραπομπὴ εἰς N.A. BEHN καὶ L. PETIT, ἐνθ. κατ. — ὁ βίος ἀνέκδοτος).

16. (φ. 253^v) Τοῦ αὐτοῦ, Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἐν ἀγίοις . . . ἀρχιεπισκόπου Κπόλεως Ἀθανασίου. Ἀρχ. Στήλαις καὶ ἀνδριάσι πάλαι ποτὲ δοκοῦν ἐφάνη τοῖς λογάσι τῶν ἀνδρῶν (Ἐξεδόθη ἐκ τοῦ ἡμετέρου κώδικος ὑπὸ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΠΑΝΤΟΚΡΑΤΟΡΙΝΟΥ, βλ. BHG 194 c, καὶ κατωτέρω).

17. (φ. 314) Τοῦ αὐτοῦ, Λόγος εἰς τὸν Ἀνδρέαν Κρήτης τὸν Ἱεροσολυμίτην. Ἀρχ. Οὐ δίκαιόν ἐστιν ὡς γέ μοι δοκῶ, οὐδὲ προσῆκον, οὐδὲ τοῦ ὀρθοῦ λόγου (βλ. BHG 114 c, ὅπου ὁμοίως παραπομπὴ εἰς BEHN καὶ PETIT, ἐνθ. κατ. — καὶ ὁ λόγος οὗτος εἶναι εἰσέτι ἀνέκδοτος).

1. Καὶ ἡ ἀναγραφὴ τοῦ ἀρ. 14 ἐλήφθη ἐκ τῆς περιγραφῆς παρὰ BEH, ἐνθ. κατ. Κατὰ τὴν ἐν τῇ μονῇ καταλογογράφῃσιν ἡ ἐπιστολὴ διέλαθε τὴν προσοχὴν μας, ἴσως καὶ νὰ ἔχῃ ἐκπέσει τὸ φύλλον τῆς ἀρχῆς. Τὸ ἐν φ. 229^v τέλος (σοφὸς ὢν καὶ σοφὸς εἶναι διὰ βίου βουλόμενος) συμπίπτει πρὸς τὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς.

Α. φφ. 1-313: 39⁸+4 φφ. [χ¹ κ^v α^Γ], φφ. 314 - 329 (νέα ἀρίθμησης): α⁸, β⁸. Ἐξέπεσον ἐν φύλλον ἐν ἀρχῇ τοῦ κώδικος, τὰ φφ. 1-5 ἱκανῶς καταστραμμένα. Γραφή ἐπιμελής, στρογγύλη, ἐλαφρῶς δεξιοκλινῆς (τύπου «Μετοχίτου»). Ἐρυθρόγραφα ἀρχικά καὶ ἐπίτιτλα. Χάρτης παχύς, ὑδάτιναι γραμμαὶ ἀραιαί. Ὑδατόσημ.: κώδων ὡς Br. 3997 [=1356-1357], πέλεκυς τύπου Br. 7497 [=1354-1394], καὶ κεφαλὴ μονόκερω ὡς Br. 15775 [=1351-1363]. Στάχωσης νεωτέρα ἡμιδεγματίνη.

Ββ. φ. 178^v Τὸ παρὸν βιβλίον ὑπάρχει ἐκ τῆς μονῆς τοῦ Παντοκράτορος.

Ε. φ. 329^v Αἰωνία σου ἡ μνήμη Ἰωσήφ Καλόθετε (ε). Καὶ κατωτέρω (δυσανάγνωστα λόγῳ ρύπου καὶ ἀποσχίσεως μέρους τοῦ φύλλου): [...]ης [...]ς ἀνέγνωκα | [...]ως ἄπερ ἔγνως | [...] ἀνέγνως | [...] Ἰωσήφ Καλόθετε | (Δι' ἄλλης χειρός): [...] τοῦ ἐν πόλι | [...]ω ἀ'...ε... (Εἰς τὸν χειρόγραφον κατάλογον τῆς μονῆς τὸ σημεῖωμα ἀναφέρεται ὡς ὑπογραφή τοῦ ἰδίου τοῦ συγγραφέως, τὴν αὐτὴν δὲ γνώμην ἐκφράζει καὶ ὁ L. PETIT ἐν DTC 8², 1925, 1522. Εἶναι προφανές ὅτι τοῦτο εἶναι ἐσφαλμένον).

Σημ. Ὁ βυζαντινὸς θεολόγος Ἰωσήφ Καλόθετος (καὶ οὐχὶ Καλοθέτης) ἤκμασε περὶ τὰ μέσα τοῦ 14. αἰ. καὶ ἀνεμίχθη εἰς τὰς ἡσυχαστικὰς ἐριδας. Περὶ αὐτοῦ βλ. BECK, Kirche σ. 732 καὶ PETIT ἐνθ. ἀν. (DTC 8², 1925, 1522). Τὸ ἔργον του εἶναι εἰσέτι ἀνέκδοτον, μοναδικὸς κώδιξ περιέχων τὰ ἔργα αὐτοῦ εἶναι ὁ παρών, τούτου δὲ ἀπόγραφον ὁ κώδιξ ἀρ. 28 τῆς μονῆς Ἁγ. Ἀθανασίου Λευκασίων παρὰ τὰ Καλάβρυτα, τοῦ 18. αἰ., βλ. N.A. BERN, BZ 17 (1908) 86-91 [σήμερον εἰς τὴν μονὴν Ἁγίας Λαύρας Καλαβρυτῶν, βλ. Α. ΠΟΛΙΤΗΝ, Ἑλληνικά 11 (1940) 97 (RR 451)]. Τὸν ἡμέτερον κώδικα περιέγραψε πρῶτος ὁ ΔΑΝΙΗΛ ΣΤΕΡΓΙΑΔΗΣ, Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια 4 (1884) 221-223, εἶτα δὲ ὁ ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ, Κατάλογος κωδίκων Μεγ. Λαύρας, Παρίσι 1925, Παράρτημα Β', ἀρ. 2111/24 [=Ἁγιορειτικῶν κωδίκων κατάλοιπα]. "Ἦδη ὁμως προηγουμένως ὁ Θ. ΒΟΛΙΑΔΗΣ ἐν συνεδρίῳ τῆς Ἐταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν (ὅπου καὶ ἀνεκοίνωσε συνοπτικῶς τὸ περιεχόμενον 45 νέων κωδίκων τῆς μονῆς, βλ. ΕΒΒΣ 1 [1924] 35, καὶ ἐνταῦθα ἀνωτέρω σ. 251) εἶχε περιγράψει τὸν κώδικα καὶ εἶχε προαναγγελεῖ ἐκδοσὶν ὑπὸ τοῦ ἰδίου τῶν ἔργων τοῦ Καλοθέτου, μὴ πραγματοποιηθεῖσαν. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ κώδικος ἐξέδωσε τὸν βίον τοῦ πατριάρχου Ἀθανασίου (ἀνωτ. ἀρ. 16) ὁ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΝΤΟΚΡΑΤΟΡΙΝΟΣ, Θρακικά 13 (1940) 59-108 (βλ. καὶ ἐπίκρισιν τῆς ἐκδόσεως ὑπὸ ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑΑ, Θεολογία 24 [1953] 283-303).

252 Χάρτ. 25,5×18 φφ. 70 στ. 21 ἀρχ. 19. αἰ.

Ἀκολουθία ἁγ. Συμεῶν τοῦ νέου θεολόγου.

φ. 40 Λόγος ἐγκωμιαστικὸς εἰς τὸν Συμεῶν τὸν νέον θεολόγον. Ἀρχ. Σήμερον κοινὴ χαρὰ εἰς πάντα τὸν κόσμον ἀνέτειλε. (βλ. PETIT, Acolouthies, σ. 270, ἀρ. 2 — ὅπου ὁμως ἡ ἀρχή: Συμεῶν κοινὴ χαρὰ).

Α. Γραφή γωνιώδης, λειτουργικὴ, δεξιοκλινῆς, λίαν ἐπιμελημένη. Εἰς τὰ πρῶτα φύλλα (1-12) περίτεχνα ποικιλόχρωμα ἀρχικά, εἶτα ἀπλῶς ἐρυθρόγραφα.

ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ - ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ ἀρ. 2110/23.

253 Χάρτ. 22,5×15,5 φφ. 88 ἔτ. 1841

Μουσικὸν (νέου συστήματος).

«Δοξαστικά τῶν ἀποστίχων τῶν κυριωτέρων ἑορτῶν τοῦ ὄλου χρόνου κατ' ἐκλογὴν, ἅπερ ἐμελοποιήθησαν κατὰ μίμησιν τοῦ πρωτοψάλτου Ἰακώβου παρ' ἐμοῦ τοῦ ἐν μοναχοῖς ἐλαχίστου *Ματθαίου Βατοπεδινού* δι' αἰτήσεως τῶν μαθητῶν μας».

Α. Στάχωςις πολυτελής ἐκ πρασίνου δέρματος μετὰ χρυσοτύπων κοσμημάτων.

Β. φ. 88 Ἡ μὲν χεὶρ ἢ γράφασα σήπεται χῶμα τὰ δὲ γραφέντα μένουσι εἰς τὸν αἰῶνα. Ἐγράφησαν τὰ παρόντα παρ' ἐμοῦ τοῦ ἐν μοναχοῖς ἐλαχίστου *Ματθαίου Βατοπαιδινού* δι' αἰτήσεως τοῦ ὁσιομουσικολογιωτάτου *Κυρίου Διονυσίου Παντοκροτορινοῦ ἐν ἔτι ,αωμά' κατὰ μῆνα ἰαννουάριον [1841]*.

Σημ. Βλ. καὶ τὸν ἀρ. 245.

254 Χάρτ. 21×15 σσ. 410 17. αἰ.

Βιβλίον παρρησίας τῆς μονῆς.

Δίπτυχα περιέχοντα ὀνόματα ἀφιερωτῶν ἐκ πολλῶν τόπων, μνημονευομένων κατὰ τὴν λειτουργίαν.

σ. 1 «Τῆς Βλαχίας. Ἰωάννου Ματέα βοῖβ(όνδα), Ἐλένα Ττώμνα. Τὰ ὀνόματα τοῦ νῦν ἀθροιστὸς τῆς Βλαχίας, ,αχπβ' [1682] Ἰωάννου Σερβάν βοῖβόνδ(α), Μαρίας ντόμνας, Κωνσταντίνου, Λένης» κτλ. [Πρόκειται βεβαίως περὶ τῶν ἡγεμόνων *Ματθαίου Basarab* (1632 - 1654) καὶ *Σερμπάν Καντακουζηνού* (1678 - 1688)].

Α. Ἐν ἀρχῇ ἐκάστου διπτύχου τὰ ὀνόματα δι' ἐπιμελοῦς ὀρθίας στρογγύλης γραφῆς εἶτα μεταγενέστεραι προσθήκαι, ἀμελῶς γεγραμμένα. Ἀστάχωτον.

255 Χάρτ. 21×15,5 φφ. 111 στ. 18 ἔτ. 1722

Διήγησις περὶ ὀπτασίας Γρηγορίου μοναχοῦ (εἰς δημῶδη).

Ἐν ἀρχῇ: «Βιβλίον ὀνομαζόμενον Κόλασις. Οὗτος ὁ Γρηγόριος ἦτον μαθητῆς τοῦ ἀγίου Βασιλείου τοῦ νέου καὶ εἶδεν αὐτὴν τὴν θαυμάσιον ὀπτασίαν, πλὴν τὸ βιβλίον εἶναι ἐλλιπές· σώζεται ὅμως τὸ πρωτότυπον ἐλληνικὸν εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς ἡμετέρας λαύρας, μετὸν βίον ὄλον αὐτοῦ τοῦ ἀγίου Βασιλείου καὶ τὰ θαύματα αὐτοῦ· καὶ ὁ βουλόμενος ἀναγνώσάτω καὶ ἀπορήσεις βέβαια».

Ἄρχ. (φ. 1) Ὁ δὲ Γρηγόριος εἶδεν εἰς τὸν ὕπνον του πῶς ὁ ἑβραῖος περιπατῶν πίστιν ὀρθὴν καὶ πάλιν ἦλθεν εἰς τὸν ὄσιον καὶ τὰ ὅσα εἶδεν τοῦτα ἐξηγήθη καταλεπτῶς καὶ τὸν ἐπαρακάλεσεν νὰ δεηθῇ τοῦ Θεοῦ νὰ τοῦ τὸ ἀποκαλύψῃ καὶ λέγει του· Παρακαλῶ σε, ἄγιε . . .

Σημ. Περὶ τοῦ ἀγ. Βασιλείου τοῦ νέου (†944 ἢ 952) καὶ τοῦ βίου αὐτοῦ, γραφέντος ὑπὸ τοῦ μαθητοῦ του Γρηγορίου, βλ. BHG 263-264, Векк, Kirche 565, ὡς καὶ τὰ ἐκτενές ἄρθρον τοῦ G. NOWAK ἐν ΘΗΕ. Μεταφράσεις τοῦ βίου εἰς τὴν νέαν ἐλληνικὴν ὑπάρχον πολ-

λὰ εἰς χφφ (βλ. ΛΑΜΠΡΟΥ Κατάλογον, πίνακα ἐν λ. Γρηγορίου ταπεινοῦ) καὶ μίαν ἐκδεδομένην (Βενετία 1693, παραλείπει LEGRAND B. H., βλ. BZ 30 [1929-30] 316-323).

Α. Ἀριθμοῦνται τετράδια μόνον α'-δ'. (Σταυρὸς εἰς ἀρχὴν καὶ τέλος ἐκάστου τετραδίου, ὄρθιαι παραπομπαί). Γραφὴ δεξιοκλινῆς, λειτουργικῆ, τύπου «μονῆς Ἐηροποτάμου». Στάχως νεωτερικὴ πρόχειρος.

Β. φ. 111^v ,αψκβ' [1722].

ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ - ΛΑΥΡΩΤΗΣ ἀρ. 2106/19.

256 Χάρτ. 20,5×14 φφ. 90 στ. 19 17. αἰ. ἀκέφ. κολοβ.

1. (φ. 1) Εὐχαὶ διάφοροι, καθ' ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος.

2. (φ. 35) Κανὼν χαιρετισμὸς εἰς Θεοτόκον, ποίημα βασιλέως Θεοδώρου Λάσκαρη. Ἀρχ. Χαίροις ἱλαστήριον ψυχῶν (βλ. ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΟΥ, Θεοτοκάριον, Chennevières sur Marne 1931, σ. 39).

3. (φ. 40^v) Κατήχησις περὶ τῆς ἀσκητικῆς ἀκολουθίας. (Ἕγμνοι ὠρῶν α' - θ' καὶ ἔσπερινοῦ).

Α. Ἀριθμοῦνται τὰ τετράδια (μόνον ἐν ἀρχῇ) [χ¹ αΓ, σταυροὶ εἰς ἀρχὴν καὶ τέλος τῶν τετραδίων, ὄρθιαι παραπομπαί]. Ἐξέπεσαν τὰ τρία πρῶτα τετράδια. Γραφὴ τύπου «μονῆς Ἐηροποτάμου» (εἰς τὰ πρῶτα φύλλα μᾶλλον ἀνεμμένη). Ἀστάχωτον.

257 Χάρτ. 20×17 φφ. 19 19. αἰ.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγ. νεομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Χίου τοῦ μαρτυρήσαντος ἐν Κυδωνίαις (Νοσ. 26).

φ. 13 Μαρτύριον τοῦ ἁγίου. Ἀρχ. Δὲν εἶναι χαρὰ εἰς τοὺς Χριστιανοὺς οὔτε μεγαλυτέρα οὔτε διακριστέρα.

Σημ. Τρεῖς ἐντύπους ἀκολουθίας τοῦ νεομάρτυρος (†1807) ἀναγράφει ὁ ΡΕΤΙΤ, Acolouthies σ. 86, μίαν ἐκδεδομένην εἰς τὸ Νέον Λειμωνάριον, ἄλλην εἰς τοῦ ΑΚΑΚΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΙΤΟΥ. Ἀκολουθία καὶ μαρτύρια (Ἀθ. 1868), καὶ μίαν ἐκδοθεῖσαν αὐτοτελῶς ἐν Σύρω τὸ 1848. Τὸ συναξάριον τοῦ χφ δὲν φαίνεται νὰ συμπίπτῃ μὲ τὸ ἐκδεδομένον.

Α. Ἐπιμελῆς γραφὴ. Ἐρυθρογραφία. Ἀστάχωτον.

258 Χάρτ. 21,5×14,5 φφ. 16 ἔτ. 1864

Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.

Α. Γραφὴ δεξιοκλινῆς, γωνιώδης, λίαν ἐπιμελῆς. Ἐρυθρογραφία. Χαρτόδετον.

Β. φ. 16^v Τ(έλος) καὶ τῷ Θεῷ δόξα. Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ,αωξδ' [1864].

259 Χάρτ. 19×13 φφ. 17 ἔτ. 1848

Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.

A. Γραφή δεξιοκλινής, γωνιώδης, ή αυτή με τοῦ προηγούμενου χφ. Χαρτόδετον.

B. φ. 17 Ἐγγραφή δὲ παρ' Ἀγάθωνος Μ(οναχ)οῦ Παντοκρατορινοῦ ἐν ἔτη σωτηρίου αωμη' μαῖου ιδ' [1848].

260 Χάρτ. 22,5×16,5 σσ. 22 ἔτ. 1865

Κανὼν παρακλητικὸς τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος.

A. Ἐν ἀρχῇ ἐπικολημένη ξυλογραφία τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος. Χαρτόδετον.

B. σ. 22 1865 σωτήριον ἔτος Ἰουνίου 16. Γαβριήλ Μοναχὸς Κουτλουμουσιανὸς Ἐπιβατιανός.

ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ - ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ 2102/15;

261 Χάρτ. 13,5×10 σσ. 147 19. αἰ.

Ἁγιασματάριον.

A. Στάχωσις χαρτονίνη ἐπενδεδυμένη διὰ περγαμηνῆς χρωματισμένης εἰς σχέδια.

262 Χάρτ. 21×15 φφ. 52 ἔτ. 1775

Προχόρον διακόνου, Περὶ τῶν θαυμάτων Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου (εἰς δημῶδη). Ἀρχ. Ὁ μακαριώτατος καὶ σοφώτατος πατριάρχης Ἱεροσολύμων (βλ. καὶ χφ. ἀρ. 318, 2) - Τέλ. καὶ αἰωνίου σωτηρίας αὐτῆς καὶ τοῦ υἱοῦ Σωσιπάτρου . . . ἀμήν.

A. Στάχωσις νεωτερική.

B. φ. 51^v Γρηγόρητος ἱερομόναχος ποτὲ δὲ Ραφαήλ ὁ ἐλάχιστος πάντων, εἰς τοὺς 1775 Δικέμβριος 25 ἔγραφε.

φ. 52 Ἐνθημισι εἰς τοὺς 1775 ἔπηγα ἐγὼ ὦ γερω Γεράσιμος ἀπάνο εἰς τὸ κυλῆον [=κελλίον] του κῆρ π(α)παΓαβριήλ ὠπου ἦνε ἡ ἐκκλησία τοῦ αγίου ἀποστόλου καὶ ἔβαγγελιστοῦ Ἰω(άννου) τοῦ Θεολόγου, καὶ ἔπηρα ἓνα βηβλήον χηρίσιον ὅπου ἔχη ὠλων τῶν βιὸν καὶ τα θαύματά τοῦ αγίου Ἰω(άννου) του Θεολόγου, καίβαλά των κῆρ π(α)πα Γρηγόριον ὠπου εβρίσκοτὰν τωτε ηδὸ [=ἔδῶ] εφημέριος καὶ τω εσίκοσὲν ὠλω καὶ ἐπλήροσα των κοπον του, καὶ τὸ εδωσά καὶ το ἔδησαν [=ἔδεσαν] καὶ τάβαλα μεσα εἰς τὴν ἐκκλησίαν να εβρίσκετε δια να βανον [=βάνουν] ἀνάγνωσην εἰς τὴν εορτὴν του αγηου. Καὶ ὄπηος τω ἐπαρὶ ἀπω τὴν ἐκκλησίαν καὶ δὲν τω βάλη πάλη εἰς τὴν ἐκκλησίαν να εβρίσκετε, ἀλὰ τω ἀποξηνόσι, να ἔχη τὴν κατάρα του Παντωκράτωρος καὶ τῆς Παναγης καὶ τὸν αγήου ἀποστόλου καὶ ἔβαγγεληστοῦ Ἰω(άννου) τοῦ Θεολόγου καὶ πάντων τον αγίων ἀμίν.

263 Χάρτ. 21,5×15,5 φφ. 97 19. αἰ.

Μουσικὸν (νέου συστήματος).

«Ἀναστασιματάριον ἀργὸν μελοποιηθὲν ὑπὸ Πέτρον Λαμπαδαρίου τοῦ

Πελοποννησίου καὶ ἤδη ἐπιδιορθωθὲν παρὰ Κωνσταντίνου πρωτοψάλτου».

A. Στάχσις νεωτερική.

264 Χάρτ. 16,5×11,5 σσ. 13 19. αί.

Συλλειτουργικόν, περιέχον τὴν γ' καὶ τὴν ζ' ὠδὴν ἐκ τῆς ἀκολουθίας τοῦ ἱερομάρτυρος Ἀντίπα καὶ τοῦ μεγαλομάρτυρος Ἀρτεμίου.

A. Γραφή «καλλιγραφική» ποικιλόχρωμα ἀρχικά. Ἐν φ. 1^v εἰκὼν ἀγ. Ἀντίπα. Πανόδετον.

ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ - ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ ἀρ. 2091/4.

265 Χάρτ. 23 × 17 φφ. 167 19. αί.

«Κατήχησις, ἥτοι σύνοψις τῆς ὀρθοδόξου χριστιανικῆς διδασκαλίας, συντεθεῖσα κατ' ἐρωταπόκρισιν».

A. Φύλλα γραμμένα 20, τὰ λοιπὰ λευκά. Στάχσις νεωτερική (σανίδες) μετὰ ἐντύπων κοσμημάτων.

Bβ. Ἐν ἀρχῇ: Τὸ παρὸν ὑπάρχει ἐμοῦ τοῦ Μοναχοῦ Ἀνθίμου Παντοκρατοροῦ, Ἄγιον Ὅρος 1853 Νοεμβρίου 27.

E. (Ἐἰς ἔσωτ. ἐξώφυλλον) Ἦλθα εἰς τὴν μονὴν τοῦ Παντοκράτορος εἰς τοὺς ἡωμέ μνηὶ Ἀπριλλίω κη ἡμέρα Σαββάτω [1845].

266 Χάρτ. 20,5×14 φφ. 68 στ. 17 ἔτ. 1624

Τρεῖς λειτουργίαι (Ἀρχιερατικόν).

1. (φ. 1) Χρυσοστόμου.
2. (φ. 24^v) Βασιλείου.
3. (φ. 54^v) Προηγιασμένων.

A. Λαμπρὸς κώδιξ, καλλιτεχνικώτατα γραμμένος καὶ διακοσμημένος. Δὲν ἀριθμοῦνται τετράδια. Γραφή συνεστραμμένη. Πλουσία ἐρυθρογραφία (ἐν φ. 1 καὶ φ. 24^v χρυσογραφία). Ἀρχικά πεποικιλμένα, κοσμήματα κλπ. Ἐντὸς ὠσειδῶν ἀρχικῶν Ο, ἐν φ. 1 εἰκὼν Ἰωάννου Χρυσοστόμου, φ. 24^v ἀγ. Βασιλείου, φ. 63^v ἀγ. Γρηγορίου πάπα Ρώμης τοῦ Διαλόγου. Κατάστασις ἀρίστη. Στάχσις νεωτερική μετὰ χρυσοτύπων κοσμημάτων, καὶ παραστάσεως Θεοτόκου βρεφοκρατοῦσης ἐπὶ τῆς προσθίας σταχώσεως.

B. φ. 68^v Αἴτη ἡ θεία καὶ ἱερὰ λειτουργία ἐγρόφη διὰ χειρὸς Ματθαίου ἀμαρτωλοῦ μ(η)τροπολίτου Μυρέων, καὶ ἀφιερῶθη ἐν τῇ ἀγία καὶ σεβασμία καὶ βασιλικῇ μονῇ τοῦ Παντοκράτορος, τῇ ἐν τῷ ἀγιωνύμῳ ὄρει τοῦ Ἀθωνοῦ· ὁ δὲ ἀποξενώσας ταύτην ἀπ' αὐτῆς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσεται (αι). Ἐν ἔτει Ἱηϋλβ' μαρτίω ιζ' ἰνδ. ζ' [1624]. Συγχωρήσατέ μοι π(ατέ)ρες ἅγιοι διὰ τὸν Κ(ύρι)ον καὶ εὐχεσθε ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἀμαρτωλοῦ ἕνεκα τῶν πολλῶν μου σφαλμάτων. Ἐν τῇ ἀγία μονῇ τοῦ Δάλου.

φ. 17 (ἐντὸς ἀρχικοῦ Τ) Μνήσθητι Κ(ύρι)ε Ματθαίου ἀρχιερέως. Ἐπίσης φ. 17^v (εἰς

τὰ δίπτυχα) *Μνήσθητι Κ(ύριε) Μακαρίου μοναχοῦ καὶ τῶν γεννητόρων αὐτοῦ*, φ. 44 (ἐντὸς ἀρχικοῦ Τ) *Μνήσθητι Κ(ύριε) Ματθαίου ἀρχιερέως καὶ Ἀθανασίου μοναχοῦ καὶ Μέρσος*¹.

Σημ. Περὶ τοῦ Ματθαίου Μυρέων ὡς κωδικογράφου βλ. D. Russo, *Studii istorice greco-române*, Βουκουρέστι 1939, σ. 153-178, ΛΙΝΟΝ ΠΟΛΙΤΗΝ, ΒΖ 51 (1958) 282, καὶ προσφάτως Α. ΒΡΑΝΟΥΣΗΝ, εἰς *Πεπραγμένα Β' Διεθνoῦς Κρητολογικοῦ Συνεδρίου*, Ἀθ. 1968, τόμ. 3, σ. 368-411, καὶ κυρίως σ. 384-390, ὅπου ὁ πληρέστερος μέχρι σήμερα κατάλογος τῶν ὑπ' αὐτοῦ γραφέντων χειρογράφων ὁ ἡμέτερος κώδιξ ἀναγράφεται ἐκεῖ ὑπ' ἀρ. 25. Βλ. συμπληρωματικῶς καὶ ΛΙΝΟΥ ΠΟΛΙΤΗ, *Παλαιογραφικὰ ἀπὸ τὴν Ἑπιπερο, Ἑπιστ. Ἑπετ. Φίλοσ. Σχ. Πανεπ. Θεσσαλ.*, τόμ. 12 (ὑπὸ ἐκτύπωσιν).

ΕΥΕΤΡΑΤΙΑΔΗΣ - ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ ἀρ. 2108/21.

267

Συλλογὴ γραμματοσήμων.

268 Χάρτ. 21×15 φφ. 7 19. αἱ.

Παρακλητικὸς κανὼν εἰς τὸν ἅγ. ἱερομάρτυρα Χαράλαμπον.

Προηγεῖται συνεσταχωμένου ἐντύπου: Ἀκολουθία τοῦ ἅγ. ἱερομ. Χαράλαμπος . . . συντεθεῖσα παρὰ *Γεωργίου τοῦ Τραπεζουντίου* . . . ἀψοδ' Ἐνετίσιν 1774 παρὰ Νικολάφ Γλυκεῖ (σσ. 36) (PETIT, *Acolouthies* σ. 36, ἀρ. 9. LEGRAND, B. H. 18. s., τόμ. 2, σ. 186, ἀρ. 799).

Α. Στάχωσις νεωτερικὴ (σανίδες) μετὰ κοσμημάτων, παραστάσεων καὶ πορπῶν.

Ββ. Κτητορικὸν σημεῖωμα Βησσαρίωνος προηγουμένου Παντοκρατορινοῦ.

269 Χάρτ. 28×20 φφ. 18 σελ. 2 17. αἱ.

Ἄπαντα τὰ τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν μεθέορτα.

Α. Γραφὴ δεξιοκλινῆς. Στάχωσις νεωτερικὴ κατεστραμμένη.

270 Χάρτ. 17,5×12 φφ. 74 19. αἱ.

Σημειωματάριον (ἀσήμαντον).

271

Σπαράγματα μουσικῶν χφφ (νέου συστήματος).

1. *Μέρσο* (Μέρσω), ἀσφαλῶς ἄλλος τύπος τοῦ *Μυροῖνη*, γυναικείου ὀνόματος, ἢ *Μερσίνα*—βλ. Α. ΜΠΟΥΤΟΥΡΑ, *Τὰ νεοελλ. κύρια ὀνόματα*, Ἀθ. 1912, ὅπου ὅμως δὲν μνημονεύεται τύπος *Μέρσω*.

272 Χάρτ. 20×13,5 σσ. 600 στ. 25 14. αί.

«Τυπικὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις ἀγίας λαύρας τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Σάββα».

Μετὰ τὸ Πεντηκοστάριον:

σ. 473 Περὶ τοῦ πάσης σπουδῆ φυλάττειν τὸν προεστῶτα μὴ παρορᾶσθαι τὰ ἐν τῷ τυπικῷ ἅπαντα. Ἄρχ. Δεῖ τοίνυν τὸν προεστῶτα πᾶσαν ἐνδείκνυσθαι σπουδῆν.

σ. 476 Τὰ ἀναστάσιμα προκειμένα.

σ. 477 Ἀκολουθία τῆς ὅλης ἑβδομάδος τῶν προκειμένων τοῦ ἀποστόλου.

σ. 491 *Μάρκου ἱερομονάχου*, Εἰς τὰ ἀπορούμενα τοῦ τυπικοῦ.

σ. 599 *Μητροπολίτου Δυρραχίου τοῦ Καβάσιλα*, Ἐκ τῶν κανονικῶν διατάξεων (δύο ἀποσπάσματα). [Κωνσταντῖνος Καβάσιλας;—βλ. ВЕСК, Kirche σ. 709].

Α. 38⁸ [χ² κ¹¹]. Γραφὴ λίαν λεπτή, πλήρης ἐπιτιμήσεων. Χάρτης παχύς, ὑδάτιναι γραμμαὶ ἀραιαί, ὑδατόσημ. δύο κλεῖδες ὡς περ. Br. 3810 [=1343] ἢ 3812 [=1352 - 1353]. Κατάστασις κακὴ· ρύπος. Ἀνακαίνισις. Στάχωσις δερματίνη σημερινή.

Ββ. σ. 600 [χ 16. αί.] *Τυπικὸν μονῆς τοῦ Παντοκράτορος καὶ σ(ωτῆ)ρ(ο)ς Χ(ριστο)ῦ τὴν ἐν τῷ ἀγίῳ ὄρει τοῦ Ἄθωνος*.

273 Χάρτ. 20×14,5 φφ. 333 στ. 19 ἔτ. 1607

Παρακλητική.

Α. 43⁸ [σταυροὶ εἰς τὸ ν^ο καὶ τὸ ρ^ο ἐκάστου τετραδίου, ἄνω ὡς ὄρθαι παραπομπὰ ἀπὸ τετραδίου εἰς τετράδιον]. Γραφὴ δεξιοκλινῆς, λειτουργικῆ, τύπου «μονῆς Ἐηροποτάμου». Κατάστασις: ἔχουν ἀποσπασθῆ ἐκ τῆς σταχώσεως τὰ τελευταῖα φύλλα. Στάχωσις νεωτερικῆ (σανίδες) μετὰ ἐντύπων κοσμημάτων καὶ πορπῶν.

Β. φ. 333 *Τὸ παρὸν βιβλίον ὑπάρχει κτήμα τῆς σεβασμίας βασιλικῆς καὶ πατριαρχικῆς μονῆς τοῦ Παντοκράτορος τῆς ἐν τῷ ὄρει τοῦ Ἄθω κειμένης καὶ εἴ τις ἀποξενώσει αὐτὸ ἐκ ταύτης τῆς μονῆς ἐχέτω τὰς ἀρὰς τῶν ὁσίων πατέρων. Ἐγρόφη δὲ χειρὶ Κυρίλλ(ου)(μον)αχ(οῦ) ἐν ἔτει Ἱρθς' μηνὶ ὀκτωβρίῳ κα'* [1607]. φ. 333 (σταυροειδῶς)· *Κ|ρ|λλ|αχ* [=Κύριλλος μοναχός].

274

Φύλλα ἐπιμήκη καταστίχων ληψοδοσίας τῆς Μονῆς, τῶν ἐτῶν 1765 ἕως 1841. Συνεσταχωμένα.

Σημ. Τὸ χφ τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἐλάνθανε τὸ 1953¹ (ἀλλὰ καὶ τὸ 1958), ἀνευρέθη κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν μας τοῦ 1969.

1. Βλ. ΜΑΝΟΥΣΑΚΑ, Ἑλλην. χειρόγραφα (1963), σ. 388.

275 Χάρτ. 13,5×21

Λεύκωμα, ἐν ᾧ ὑπογράφουν οἱ προσκυνηταὶ τῆς Μονῆς ἀπὸ 1880 - 1914.

Τὸ λεύκωμα ἐδωρήθη εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν ὑπὸ Μανουὴλ Ι. Γεδεών «εἰς ἀνάμνησιν πατρικῆς περιποιήσεως . . . κατὰ τὴν τετραήμερον αὐτόθι διαμονήν» του (κατὰ τὸ αὐτόγραφον σημεῖωμα αὐτοῦ ἐν ἀρχῇ, 17 Σεπτ. 1880).

Τινὲς μεταξὺ τῶν ἀναγραφῶν: Εἰς τὰ ὄρη ψυχὴ ἀρθῶμεν, δεῦρο ἐκεῖσε ὄθεν βοήθεια ἕξει, 26 Ἰουλίου 1889, Α. Μωραϊτίδης. — 28 Σεπτ. 1894 Ἀρχιμ. Γερμανὸς Καραβαγγέλης. — 28 Αὐγ. 1901 Γ. Λαμπάκης.

Σχῆμα ἐπίμηκες. Πανόδετον.

276 Χάρτ. 21×15,5 φφ. 40 18. αἰ.

Διάφορα λειτουργικά.

1. (φ. 1) Λειτουργία Προηγιασμένων.
2. (φ. 14) Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.
3. (φ. 29) Κανὼν τῆς Θεοτόκου, οὗ ἡ ἀκροστιχίς: Τρίτος Πάναγνε. Ἀρχ. Τὸν ὄντως ὑπέρθεον, κόρη πάναγνε (βλ. ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ Θεοδοκάριον [In. Hy.]).
4. (φ. 31^v) Στιχηρὰ προσόμοια εἰς τὸν ἔσπερινόν.
5. (φ. 33) Κανὼν χαρμόσυνος εἰς Θεοτόκον.
6. (φ. 36) Κανὼν παρακλητικὸς τοῦ ἁγ. Νικολάου τοῦ θαυματουργοῦ.
7. (φ. 40) Κανὼν εἰς τὸν Πρόδρομον.

A. Εἰς τοὺς ἀρ. 1-2 (φφ. 1-28) γραφὴ ὀρθία, λειτουργικὴ· πεποικιλμένα ἀρχικὰ μὲ μαύρην μελάνην. Στάχωσις νεωτερικὴ μετὰ ἐντύπων κοσμημάτων.

B. φ. 28^v [μᾶλλον χ²]: Πόνος ἐστὶν Ἰωάσαφ ἁμαρτωλοῦ θύτου τοῦ ἐξ Ἀντιπάρου.

277 Χάρτ. 20,5×15 πολλὰ φφ. 19. αἰ.

Βιβλίον παρρησίας τῆς Μονῆς.

Δίπτυχα περιέχοντα μνημονευόμενα ὀνόματα πατριαρχῶν, ἀρχιερέων, μοναχῶν καὶ κοσμικῶν.

Ἐν ἀρχῇ: «Βασιλέων μεγάλης Ρωσσίας καὶ Μοσχοβίας».

A. Πολυτελῶς γραμμένον, ποικιλόχρωμα ἀρχικὰ καὶ κοσμήματα. Ἐν ἀρχῇ ἐκάστης ἀναγραφῆς ποικιλόχρωμα ἀψιδωτὰ πλαίσια. Στάχωσις νεωτερικὴ (σανίδες), κατεστραμμένη.

278 Χάρτ. 21×14,5 φφ. 37 17. αἰ.

Βιβλίον παρρησίας τῆς Μονῆς.

α' Ἀρχὴ σὺν Θεῷ τὸ βραβεῖον, τῶν πατέρων τὰ ὀνόματα τοῦ Παντοκράτο-

ρος Χ(ριστοῦ). Ἀκολουθοῦν τὰ ὀνόματα τῶν κτητόρων, ἀρχιερέων, ἱερομονάχων, αὐθιγῶν, καὶ εὐεργετῶν τῆς Μονῆς.

Α. Ἡ ἀρχικὴ γραφὴ τοῦ 17. αἰ., ἐκεῖθεν κατὰ καιροὺς διάφοροι προσθῆκαι. Στάχως νεωτερικὴ λίαν κατεστραμμένη.

279 Χάρτ. 26×19,5 σσ. 625 ἔτ. 1887

Φιλαρέτου Βαφείδου, Ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία, τόμ. 3ος (1453 - 1880).

Α. Ἀντιγραφεὺς ὁ ἱεροδιάκονος Ἀθανάσιος Κωνσταντίνου Παντοκρατορινὸς ἐκ Γανοχώρου, 1887.

280 Χάρτ. 27,5×20 σσ. 66 ἔτ. 1890

Ἀκολουθία ἀγ. Παναρέτου ἐπισκόπου Κύπρου.

σ. 47 Βίος καὶ πολιτεία. Ἀρχ. Καθὼς τὸ κηρόμελον τίκτεται ἐντὸς τῶν ἀνθέων πολλῶν δένδρων (εἰς δημῶδη). [Βλ. Μέγαν Συναξαριστήν, Μαΐου 1, βίον μὲ ὀλίγον παραλλάσσουσιν ἀρχήν].

Α. Γραφὴ λίαν ἐπιμελής, «καλλιγραφικὴ». Ἐρυθρόγραφα ἀρχικά καὶ ἐπίτιτλα. Στάχως ἡμιδερματίνη.

Β. Ἐν ἀγίῳ ὄρει Ἀθῶ 1890.

281 Χάρτ. 20×14 τέλ. 19. αἰ.

Μουσικὸν (Ἀπάνθισμα).

282 Χάρτ. 19,5×13 τέλ. 19. αἰ.

Μουσικὸν (Ἀπάνθισμα).

Α. Διὰ τὰ τρία χφφ. 280-282 εἰς τὸν χειρόγραφον κατάλογον σημειοῦται: «Τοῦ μακαρίτου Γ(έροντος) Παναρέτου».

283 Χάρτ. 33×21 σσ. 256 ἔτ. 1917

Τυπικὸν ἀγ. Σάββα.

Α. Ἀντιγραφεὺς Γ(έρον) Ἀρσένιος, 1917 Νοε. 23. Στάχως πολυτελής ἐκ δέρματος ἐρυθροῦ μετὰ χρυσοτύπων κοσμημάτων.

284 Χάρτ. 22×16 φφ. 141 16. αἰ.

Κανόνες εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν καὶ ἄλλα λειτουργικά.

Κανόνες εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Σωτῆρος συντεθέντες ὑπὸ *Ματθαίου Καμαριώτου, Γαβριὴλ [Θεσσαλονίκης] καὶ Ἰωάννου.*

1. (φ. 5) Ἀρχ. Χριστὸς εἰς ὄρος ἀνέρχεται.
2. (φ. 28) Ἀρχ. Ἀνέβη ὁ Πλάστης μου ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἄγιον.
3. (φ. 41) Ἀρχ. Τὸ φῶς τὸ ἐκ φωτὸς (Παρακλητικὴ, ἦτοι Ὀκτώηχος ἡ μεγάλη, Ρώμη 1885, 63 κ.π.ά. [βλ. In. Hy.]).
4. (φ. 49^v) Ἀρχ. Χαῖρε τῶν πατέρων τὸ εὐφημον κράτος.
5. (φ. 52^v) Ἀρχ. Πολλοῖς συνεχόμενος πειρασμοῖς.
κ.ἄ.

Α. Τὸ χφ ἀποτελεῖ ἐνιαῖον σύνταγμα μετὰ τοῦ ἐπομένου, ἀρ. 285, καὶ εἶναι τὸ β' μέρος αὐτοῦ, ἔχει δὲ ἀπαρτισθῆ ἐκ διαφόρων ἐπὶ μέρους τευχῶν. Διάφοροι τρόποι γραφῆς: ἀρ. 1 (3⁸) γραφὴ ὀρθία, λειτουργικὴ, ρέουσα· ἀρ. 2 δεξιοκλινῆς, λειτουργικὴ, τύπου «μονῆς Ξηροποτάμου»: ἀρ. 3-5 μᾶλλον ἀμελής· φφ. 56-95 ἐπιμελεστέρα, λειτουργικὴ· φφ. 96 κ.έ. ἄλλη γραφὴ. Διάφορος ἐπίσης χάρτης κατὰ τεύχη: ὕδατόσ. ἄγκυρα ἐντὸς κύκλου τύπου Br. 478—532 [=1500-1601]· χεῖρ ὡς περ. Br. 10727-10772 [=1490-1598]. Κατάστασις κακὴ· ρύπος. Στάχωσις δερματίνη παλαιά, μετὰ ἐντύπων κοσμημάτων.

Ββ. φ. 4^v Βιβλιόδιον μονῆς τοῦ Παντοκράτορος τὴν ἐν τῷ ἀγίῳ ὄρει τοῦ Ἀθωνος.

ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ - ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ ἀρ. 2088/1 (ἴσως ἐν συνδυασμῷ μετὰ τὸν ἐπόμενον ἀριθμὸν).

285 Χάρτ. 20,5×14,5 φφ. 157 στ. 20 16. αἱ.

Κανόνες εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Σωτῆρος καὶ ἄλλα λειτουργικὰ (βλ. καὶ τὸν προηγούμενον ἀριθμὸν).

φ. 1 - 5 Προηγεῖται Κανῶν διὰ χ^2 .

Α. Τὸ χφ ἀποτελεῖ τὸ α' μέρος ἐνιαίου συντάγματος, τοῦ ὁποίου τὸ προηγούμενον χφ εἶναι τὸ β' μέρος. Δὲν ἀριθμοῦνται τετράδια. Γραφὴ δεξιοκλινῆς, λειτουργικὴ, ἡ αὐτὴ δι' ὅλου τοῦ χφ. Πλουσία ἐρυθρογραφία. Χάρτης· ὕδατόσημ. ἄγκυρα ἐντὸς κύκλου ὡς περ. Br. 568; [=1591-1597] ἢ 571; [=1583]. Κατάστασις κακὴ· ρύπος. Στάχωσις νεωτερικὴ (σανίδες) μετὰ ἐντύπων κοσμημάτων καὶ πορπῶν.

Ε. φ. 157^v [χ. 18.αἱ.] *Ιερῶθεος ὁ Κερκῆρας... Αρχιεπίσκοπος... Ἀθανάσιος Μαρκουράς Κορυφῶς ἀγορίων στρώγγηλλῆς.*

286 Χάρτ. 21,5×14 φφ. 130 στ. 21 14. αἱ. κολοβ.

Νικηφόρου Ιερῶος ἀγ. Σοφίας, Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὀσίου πατρὸς Ἀνδρέου τοῦ διὰ Χριστὸν σαλοῦ (BHG 116).

Α. Δὲν ἀριθμοῦνται τετράδια. Γραφὴ ὀρθία, κομψή, στρογγύλη. Χάρτης λεπτός· ὕδατι-ναὶ γραμμὰὶ πυκναί, ὕδατόσημ. κύκλος ὡς περ. Br. 2940; [=1382], κώδων ὡς περ. Br. 3931 [=1315-1349] ἢ 3964 [=1384], σταυρός λατινικός ὡς περ. Br. 5614 [=1363] ἢ 5618 [=1409], ἄθος κρίνου ὡς περ. Br. 7264 [=1370-1381]. Κατάστασις κακὴ, πολλὰ φύλλα ἀπεσπασμένα· ἰδίως τὰ πρῶτα καὶ τὰ τελευταῖα φύλλα ἐν κακῇ καταστάσει. Ἀνακαινίσις: πολλὰ φύλλα μεταγενέστερα συμπληρώματα (16. αἱ., ὕδατόσημ. κεφαλή βοῶς ὡς περ. Br. 15380 [=1490-1528]). Στάχωσις δερματίνη παλαιά κατεστραμμένη.

287 Χάρτ. 15,5×10,5 φφ. 132 στ. 16. 17. αί. κολοβ.

Λόγοι πατέρων.

1. (φ. 1) *Ἐπιφανίου Κύπρου*, Εἰς τὴν θεόσωμον ταφὴν τοῦ Κυρίου. *Ἀρχ.* Τί τοῦτο σήμερον, σιγὴ πολλή (P.G. 43, 440).

2. (φ. 33) *Βασιλείου τοῦ Μεγάλου*, Λόγος πᾶντο ὠφέλιμος. *Ἀρχ.* Πολλοὺς τῶν ἀν(θρώπων) ἀκήκοα ἐπιζητοῦντας.

3. (φ. 45) *Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου*, Λόγος διὰ κεφαλαίων πρὸς τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ. *Ἀρχ.* Ἀγαπητοί, φροντίσωμεν τῆς σωτηρίας ἡμῶν (P.G. 28, 1409).

4. (φ. 57) *Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ*, Λόγος ἀσκητικὸς καὶ θαυμασίος τοῖς τῆ ἀσκητικῆ μετερχομένοις πολιτεία. *Ἀρχ.* Ἴστέον ὅτι διπλοῦς ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος (P.G. 95, 85).

5. (φ. 68) *Συμεῶν τοῦ νέου θεολόγου*, ἡγουμένου μονῆς ἀγ. Μάμαντος, Περὶ ἀγάπης. *Ἀρχ.* Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, θέλω πρὸς ὑμᾶς λαλεῖν (πρβ. P.G. 120, 290).

6. (φ. 96) *Τοῦ αὐτοῦ*, Περὶ προσοχῆς.

7. (φ. 97^v) *Τοῦ αὐτοῦ*, Περὶ θεωρίας καὶ ἀποκαλύψεως καὶ πεφωτισμένης εὐχῆς. *Ἀρχ.* Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, πολλὴ ἡ συγκατάβασις καὶ ἡ φιλανθρωπία Θε(ο)ῦ.

8. (φ. 103) *Ἰσαὰκ [Σύρου]*, Ἐρώτησις τί διαφέρει ἡ καθαρότης τοῦ νοῦ τῆς καθαρότητος τῆς καρδίας.

9. (φ. 104) *Τοῦ αὐτοῦ*, Περὶ λογισμῶν.

10. (φ. 107^v) *Φιλοθέου μοναχοῦ* τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Βάτου. *Ἀρχ.* Σπάνιον δέ ἐστὶν λίαν εὑρεῖν τοὺς τῶ λογιστικῶ ἡσυχάζοντας.

11. (φ. 110) *Ἀναστασίου Σιναΐτου*, Λόγος περὶ τῆς ἀγίας συνάξεως. *Ἀρχ.* Ἀεὶ μὲν ἡ τοῦ ἀγίου πνεύματος χάρις διὰ πάσης τῆς τοῦ Θεοῦ γραφῆς (P.G. 89, 825).

12. (φ. 131^v) Διήγησις περὶ τοῦ ἀπέχεσθαι κρυφοφαγίας [ἢ κρεωφαγίας;]. *Ἀρχ.* Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ διάλογος διηγεῖται (κολοβ.).

Α. Δὲν ἀριθμοῦνται τετράδια. Γραφὴ μᾶλλον ἀγροῖκος. Στάχσις πρόχειρος δερματίνη-χαρτονίνη.

288 Χάρτ. 14,5×10,5 φφ. 77 στ. 15. 17. αί. κολοβ.

Νομοκάνων (Ἐξομολογητάριον).

Τίτλος «Νομοκάνονον πᾶντο πλούσιον. Νουθεσία εἰς πνευματικὸν καὶ ἀσφάλεια».

Ἐν ἀρχῇ (φφ. 1 - 12) Πίναξ περιέχων τοὺς τίτλους 227 κεφαλαίων.

(Κεφ. α' Περὶ πνευματικῶν πῶς δεῖ αὐτοὺς εἶναι—κεφ. σκζ' Περὶ εὐχῆς συγχορηγικῆς λεγομένης ὑπὸ πνευματικοῦ πατρός). Τὸ χφ κολοβόν· δὲν περιλαμβάνει εἰμῆ τὰ 174 (ροδ') πρῶτα κεφάλαια.

Α. Δὲν ἀριθμοῦνται τετράδια. Γραφή δεξιοκλινῆς, ἡ συνήθης ἀνειμένη τοῦ 17. αἱ. Ἐρυθρογραφία. Κατάστασις κακῆ. Στάχωσις δερματίνη ἀτεχνος (παχεῖαι σανίδες).

289 Χάρτ. 14,5×10 φφ. 124 τέλ. 17. αἱ. κ.έ.

«Κατάστιχον τῆς σεβασμίας βασιλικῆς καὶ πατριαρχικῆς μονῆς τοῦ Παντοκράτορος Χριστοῦ τῆς ἐν τῷ ἁγίῳ ἔρη κειμένης».

Ἄναγράφονται τὰ ὀνόματα διαφόρων κατὰ τόπους καὶ καιροὺς δωρητῶν καὶ ἀφιερωτῶν.

Αἱ χρονολογίαι τῶν ἐγγραφῶν ποικίλλουν, π.χ. 1691 (φ. 81), 1692 (φ. 114), 1693 (φ. 112), 1694 (φ. 69, 75, 113^v), 1713 (φ. 65) κλπ.

Α. Στάχωσις χαρτονίνη - δερματίνη.

290 Χάρτ. 19,5×13,5 φφ. 147 στ. 21 15. αἱ.

Πεντηκοστάριον.

Α. Δὲν ἀριθμοῦνται τετράδια. Ἡ τάξις τῶν φύλλων, ἰδίᾳ τῶν τελευταίων, ἔχει πιθανῶς διασαλευθῆ. Γραφή ὀρθία, στρογγύλη, ἐπιμελής. Ἐρυθρογραφία. Χάρτης· ὕδατόσημ. ψαλὶς ὡς περ. Βγ. 3657 [=1411-1425]. Κατάστασις λίαν κακῆ· ἔχουν καταστῆ ἐξίτηλα τὸ ἐρυθρὸν καὶ ἐνιαχοῦ τὸ μέλαν χρῶμα. Στάχωσις νεωτερικῆ κατεστραμμένη.

291 Χάρτ. 22,5×17,5 18. αἱ. ἀκέφ. κολοβ.

Εὐαγγέλιον μετὰ τουρκικῆς μεταφράσεως, γραμμῆς δι' ἑλληνικῶν χαρακτήρων («καραμανλίδικον»). Ἔχει γραφῆ κατὰ δύο σελίδας (στήλας), ἀριστερὰ τὸ ἑλληνικὸν κείμενον, δεξιὰ τὸ τουρκικόν. Ἀπὸ τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Μάρκου κέ. ἑλλείπει τὸ ἑλληνικὸν κείμενον καὶ ὑπάρχει μόνον τὸ τουρκικόν. Ἐν τέλει προστίθενται φύλλα προερχόμενα ἐξ ἄλλου παρομοίου εὐαγγελίου.

Α. Δὲν ἀριθμοῦνται τετράδια. Κατάστασις μετρία. Ἀστάχωτον.

292 Χάρτ. 19,5×15 σσ. 58 τέλ. 17. αἱ.

Ἀκολουθία τῶν ἁγ. Ὀνουφρίου καὶ Πέτρου τῶν ἐν τῷ Ἄθῳ (Ἰουν. ιβ').

Α. Δὲν ἀριθμοῦνται τετράδια. Αἱ σσ. 52, 53, 56 καὶ 57 ἄγραφοι.

Βρ. σ. 58 Ἡ παροῦσα φυλάδα, ἧτοι ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Ὀνουφρίου, ἀφιερῶται παρ' ἐμοῦ Μελχισεδὲκ ἱεροδιακόνου, εἰς τὸ αὐτοῦ ἡσυχαστήριον, τὸ κείμενον πλησίον τῆς μονῆς τοῦ Παντοκράτορος, εἰς τὸ ὅποῖον ἐκατοίκησα καὶ ἐγὼ μερικὸν καιρὸν καὶ ἀνώρθωσα πολλὰ κατερειμένα [=κατερριμμένα] μέρη τοῦ εἰρημένου ἡσυχαστηρίου... κτλ.

Σημ. Ὁ Μελχισεδὲκ ἱεροδιάκονος Παντοκρατορινὸς εἶναι καὶ ὁ ἴδιος βιβλιογράφος (μαρτυρεῖται ἀπὸ 1733-1740). Εἰς τὸ ὑπ' αὐτοῦ γραφέν μουσικὸν χφ, ἄλλοτε Εὐαγγελικῆς Σχολῆς Σμύρνης Γ 10 (ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ - ΚΕΡΑΜΕΥΣ, RR 778), τοῦ 1733, προσθέτει: *Ἐγράφη εἰς τὸ ἡσυχαστήριον τοῦ ἁγίου Ὁνουφρίου πλησίον κείμενον τῆς εἰρημένης ἱερᾶς μονῆς τοῦ Παντοκράτορος ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὄρει.* [Τὸ κελλίον τοῦ ἁγ. Ὁνουφρίου, ἐρειπωμένον σήμερον, εὑρίσκεται ΒΔ τῆς Μονῆς Παντοκράτορος, μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Μονῆς Βατοπεδίου].

Βλ. καὶ ἀρ. 249,2, γραφέντα τῷ 1733 (ἴσως ἀπόγραφον τοῦ παρόντος κώδικος;).

293 Χάρτ. 22×16 φφ. 164 στ. 32 τέλ. 18. αἱ.

Μουσικὸν (Ἀνθολογία τοῦ ἑσπερινοῦ καὶ τοῦ ὄρθρου).

φ. 1 Ἐσπερινός, φ. 13^v Μακαρισμοί, φ. 34 Δοξολογία, φ. 40 Στίχοι καλοφωνικοί, φ. 70 Κεκραγάρια, φ. 86 Πολυέλεσι, φ. 144 Ἀντίφωνα.

Α. Διάφοροι χεῖρες. Στάχωσις νεωτερικῆ (σανίδες) μετὰ ἐντύπων κοσμημάτων καὶ πορπῶν.

294 Χάρτ. 21×15,5 φφ. 43 ἀρχ. 19. αἱ.

Μουσικὸν (νέου συστήματος).

φ. 1 «Ἀνοιξαντάρια παρὰ διαφόρων μουσικῶν», φ. 25^v «Κεκραγάρια κατ' ἤχον τὰ παρὰ Πέτρου Λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου ἐκ τῶν παλαιῶν ἐξηγηθέντα».

Α. Γραφὴ ἐπιμελής. Ἐρυθρογραφία. Στάχωσις νεωτερικῆ.

295 Χάρτ. 21,5×16 σσ. 376 στ. 21 18. αἱ.

Κεφάλαια διάφορα θεολογικὰ κ.ἄ.

1. (σ. 1) Διάφορα κείμενα θεολογικὰ διηρημένα εἰς 58 κεφάλαια, τῶν ὁποίων πίναξ προτάσσεται εἰς φφ. α' - δ'. Τὸ α' (σ. 1) «Κεφάλαια διάφορα τῶν θείων διδασκάλων ὅτι ὁ Θεὸς ἤγουν ἡ ἁγία Τριάς εἶναι εἰς τρεῖς χαρακτῆρας· πλὴν δέ, ἓνας Θεὸς εἶναι». Ἀρχ. Ἡ θεία καὶ ἁγία Τριάς καθὼς λέγουν οἱ θεολόγοι τῆς ἐκκλησίας εἶναι εἰς τρεῖς χαρακτῆρας. —Τὸ τελευταῖον κεφάλαιον (νῆ') «Περὶ τὸ τέλος τοῦ κόσμου ἐὰν ἔχῃ ὄρον, ἤγουν ἀπόφασιν εἰς ποῖον καιρὸν νὰ γένη, Ἀναστασίῳ Θεοῦ πόλεως Ἀντιοχείας».

2. (σ. 181) Διήγησις περὶ τοῦ θαύματος εἰς Αἴγυπτον, τὸ ὄρος ὁποῦ ἤλθεν διὰ προσευχῆς τοῦ πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κύρ Ἰωακείμ καὶ διὰ τὸ φαρμάκι ὅπου ἔπιεν. (Βλ. Ἀρχιεπ. Ἀθηνῶν ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ (ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ), Ἰωακείμ ὁ «πάνου» ἐξ Ἀθηνῶν, πάπας καὶ πατριάρχης Ἀλεξανδρείας (1487 - 1567), ΕΕΒΣ 7 (1930) 159-179 - καὶ εἰδικῶς σ. 162,2 περὶ θαυμάτων).

3. (σ. 303) *Ἰωάννου Λαμασκηνοῦ*, Λόγος εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ. *Ἀρχ.* Ὅποταν τὸ ἔαρ ἐπέλθῃ (BHG 1912).

4. (σ. 342) *Διάλεξις Ἰουδαίου καὶ Χριστιανοῦ* [Περὶ τῆς ἀγιότητος τοῦ Χριστοῦ] (BHG 810).

5. (σ. 352) Περὶ τοῦ παρανόμου Ἰούδα λόγος. *Ἀρχ.* Ὅτι διὰ τὴν φιλοχρηματίαν προδότης ἐγένετο.

6. (σ. 359) Λόγος κατ' ἐπιτομὴν περὶ εὐρέσεως τῆς κεφαλῆς τοῦ τιμίου Προδρόμου. *Ἀρχ.* Πάλιν εἰς ἡμᾶς, ἀδελφοί, ὁ μέγας ἐνεφάνη Πρόδρομος (Μετὰφρασις εἰς δημῶδη τοῦ λόγου *Θεοδώρου Στουδίτου* [ἢ *Μακαρίου Ἱεροσολυμίτου*];, BHG 841).

Ἐν ἀρχῇ (φφ. α' - δ') Πίναξ.

A. Γραφή κοινή, ἀρκούντως ἐπιμελής. Ἀραιὰ ἐρυθρογραφία. Χάσμα ἀπὸ σ. 344—351. ("Ἄλλα εἰς τὴν ἀρίθμησιν τῶν σελίδων, ἀπὸ 209: 300). Στάχως νεωτερικὴ μετὰ ἐντύπων κοσμημάτων.

Bβ. Ἐν ἀρχῇ (ἐναντι φ. α') *Τὸ παρὸν ὑπόγραψεν ὁ προεἰγουμένον παπὰ κὺρ Λεοντίου τοῦ Παντοκρατορηνοῦ, 1743 μαεῖου Ι*. Ἐν συνεχείᾳ, ἐρυθρογράφως: *Τὸ παρὸν ὑπόγραψεν ὁ ἅγιος προεἰγουμένον παπὰ κὺρ Νηκηφόρου Παντοκρατορηνοῦ*. Κατωτέρω, διὰ χειρὸς ἀγροίκου: *Τὸ παρὸν ὑπόγραψεν ὁ κἀμὸς Στέφανος προεἰγουμένον Παντοκρατορηνοῦ ἀνιμῶ τοῦ μάκαρίτου Νικηφόρου*.

Βλ. καὶ ἀρ. 310.

296 Χάρτ. 21×16,5 φφ. ια' + σσ. 614 στ. 26 ἔτ. 1748

Ἀλεξάνδρου τοῦ ἐξ ἀπορρήτων [*Μαυροκορδάτου*], Ἑρμηνεία εἰς τὸ περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς τοῦ Ἀριστοτέλους.

A. Γραφή ἡ συνήθης φιλολογικὴ τοῦ 18. αἰ., ἐπιμελής. Ἐπίτιτλα καὶ τινα ἀρχικά διὰ μελάνης. Ἐλλειψίς ἐρυθρογραφίας. Κατάστασις λίαν καλή. Στάχως νεωτερικὴ λεία (μὲ «σηκώματα» εἰς τὴν ῥάχιν).

B. σ. 1 *„αψμη' ἱανουαρ. ιθ'* [1748]. σ. 608 *Ἐν Τριπολ. „αψμη' Δεκεμβρ. κθ'* [1748]. *Γέγραπται δὲ διὰ χειρὸς Ἰωάννου Ἰσπαναίου [;] εἰς ἰδίαν χρῆσιν τε καὶ μάθησιν*.

297 Χάρτ. 19,5×14 σσ. 102 στ. 17 17./18. αἰ.

Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδιαστικοῦ τῶν μοναχῶν».

σ. 91. Εὐχαὶ συγχωρητικαὶ εἰς τεθνεῶτας.

A. Γραφή δεξιοκλινῆς, γωνιώδης, λειτουργικὴ, τύπου «μονῆς Ἐηροποτάμου». Ἐρυθρογραφία. Κατάστασις καλή. Στάχως νεωτερικὴ, μετὰ ἐντύπων κοσμημάτων.

B. σ. 101 [διὰ χ. μεταγενεστέρως] *Τὸ παρὸν βιβλίον ἐγραφή εἰς τὴν ἀγνὴν ἀνὰν [=Ἄνναν] ἀπὸ τῶ ἐδικῶν τοῦς βιβλίον, ὅπου ἔχον [=ἔχουν] καὶ ψάλλον τοὺς νεκροῦς, δια σηφορμῆς Γερασίμου μοναχοῦ ἐπη ετοῦς 1768 ἔν μινὶ οκτὸβρίον 15*.

298 Χάρτ. 14,5×10 φφ. 73 στ. 16 18. αί. ἀκέφ.

Νομοκάνων (Ἐξομολογητάριον), εἰς κεφ. 113.

φ. 59^v κεφ. ριδ' «Μανουήλ τοῦ μεγάλου χαρτοφύλακος τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας [τοῦ Ξανθοῦ], Ἐκθεσις ἀπλουστέρα καὶ συντομωτέρα συντεθεισα παρ' ἡμῶν ἀρτίως καὶ ἐκδοθεῖσα ὀρισμῶ τοῦ παναγιωτάτου ἡμῶν πατριάρχου κυροῦ Ἰερεμίου». (Περὶ τοῦ ἔργου βλ. Κ. ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΗ, Ὁ Νομοκάνων τοῦ Μανουήλ Μαλαξοῦ, Ἀθ, 1916, σ. 83 - 88).

Α. Γραφὴ ἀμελής. Ἐρυθρογραφία. Στάχωςις νεωτερικὴ πρόχειρος.

Ββ. φ. Iv 1776 Σεπτεβρίου 22 ο νομος του βηβληνου εἶνε του παπα Χατζή Χρησάνθου ἀπὸ Βαλετζηκον· ἐγράφη εἰς στον καιρὸν ὡπου ἐπίγεν εἰς στα Ειεροσόλιμα ἀπο Τζαρήτζανη.

299 Χάρτ. 22,5×17,5 19. αί.

Συνεσταχωμένα τετράδια διάφορα, γραμμένα ὑπὸ διαφόρων χειρῶν καὶ περιέχοντα ἀρχαίους Ἑλληνας συγγραφεῖς ἐν νεοελληνικῇ μεταφράσει καὶ ἄλλην διδακτικὴν ὕλην.

1) Ἀποσπάσματα Ἡροδότου καὶ Θουκυδίδου, 2) Δημοσθένους, Περὶ στεφάνου, 3) Ὀλυμπιακὸς α', 4) Ἰλιάδος, ραψωδία Π, 5) «Ἐκθεσις ἐπιστολικῶν τύπων ἐκ τῶν τοῦ Θεοφίλου Κορναδέως παρὰ Στεφάνου Κομμητᾶ μετὰ τῶν ρητορικῶν κανόνων αὐτῶν»¹, 6) Στοιχεῖα Ἠθικῆς (εἰς κεφ. σμτ').

Α. Στάχωςις χροτονίη - δερματίνη νεωτερικὴ.

Β. ἀρ. 1, τέλος: *Λιὰ χειρὸς Προδρομόν, παρὰ Ἀγαθαγγέλου ... ,αωμγ' Ἰανουαρίου κε'* [1843]· ἀρ. 2, ἀρχή: *Γέγραπται κατὰ τὸ ,αωμδ' α' Μαῖον* [1844]· ἐν τῇ τῆς Μονῆς Σχολῇ· ἀρ. 3, ἀρχή: *Κατὰ τὸ ,αωμε' α' Ἰουνίον* [1845], διὰ τοῦ ἀρχιδ(ιακόνου) Ἀγαθ(αγγέλου)· ἀρ. 5, ἀρχή: *Κατὰ τὸ ,αωμγ' Μαῖον α'* [1843]...· Ἐν τῇ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Τιμίου Προδρομόν Σχολῇ παρὰ τοῦ Πανιεροσοφολογιωτάτου Δ. Κ. Κ. Ἀγαθαγγέλου. Ὁ ἐλάχιστος Π. Στ. Ναζιανζηνός· ἀρ. 6, τέλος: *Τέλος εἰλήφασι διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ Ἰωάσαφ, ,αωκ' αὐγούστου ιβ'* [1820].

300 Χάρτ. 21×5×15,5 ἔτ. 1830-31

Κατάστιχον ἐξόδων.

Ἄρχ. (φ. 2) «1830· μαγίου 2· καταστιχον το γερο Θεοδοσιου δια τα εξοδα πο [= ποῦ] δινο σε καθε δοσιμον του μοναστριου» — Τέλ. (φ. 6) «Κατάστιχον τῆς λήψεως τοῦ ἀρχιμ(ανδρίτου) Ἀνθίμου ἀπὸ 1831 Ἰανουαρίου 29 ...».

Τὰ λοιπὰ φύλλα ἄγραφα.

Α. Στάχωςις ἡμιδερματίνη.

1. Ἴσως ἀντίγραφον ἀπὸ τοῦ 8ου τόμου τῆς «Ἐγκυκλοπαίδειας» τοῦ Κομμητᾶ, Βιέννη 1812, κ.ἀ. — βλ. ΓΚΙΝΗ - ΜΕΞΑ ἀρ. 692.

301 Χάρτ. 30×20 φφ. πολλά 19. αί.

Δύο μέρη:

1. (σσ. 237) Ἑθικὴ θεολογία. Ἐν τέλει: «Τέλος τῆς Ἑθικῆς θεολογίας καὶ τῷ Θεῷ δόξα αἰώνια. Παπᾶ Γαβριὴλ Λαυριώτης δοῦλος ἀμαρτωλὸς τοῦ Θεοῦ».

2. Στοιχεῖα τῆς ὀρθοδόξου χριστιανικῆς θεολογίας. Ἐν τέλει: «Τέλος καὶ τῷ Θεῷ δόξα. Τῷ ἁγῶν᾽ Αὐγούστου κδ' [1851] Καλλίνικος Μ(οναχὸς) Ἑσφιγμενίτης ἔγραψεν».

302 Χάρτ. 20,5×13,5 σσ. 76+φφ. 10 19. αί.

1. (σ. 1 - 76) Μεγαλυνάρια ὄλου τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ Ἀκολουθία τοῦ ἁγ. ἱερομ. Ἀντίπα. «Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ἁωπς' 1886, ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ ὄρει τοῦ Ἁθῶνος, ἐγράφησαν τὰ παρόντα μεγαλυνάρια καὶ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Ἀντίπα, διὰ χειρὸς Ἰωακείμ μοναχοῦ ἀποχορίου Μαδύτου 1886 ἐν μηνὶ Ἰουνίου 13».

2. (φ. 1 - 10) 24 Οἴκοι εἰς τὸν ἅγιον Παντελεήμονα. Ἐν τέλει: «Ἔτος 1900».

A. Στάχωσις ἡμιδερματίνη.

303 Χάρτ. 18×11 σσ. 220 ἔτ. 1854

Σύμμεικτος ὕλη θεολογική.

Ἐν ἀρχῇ πίναξ.

Ἐν τέλει ἐπὶ προσθέτου φύλλου: «1854, ἐτελιόθη τὸ παρὸν διὰ χειρὸς Γερασίμου ἱερομονάχου Κυθηρίου καὶ πνευματικοῦ ἐν μινὶ Μαΐου 26, Ἁγίου ὄρος. Τὰ πρῶτα νόμμερα εἰς τὸν Πίναξ εἶναι τοῦ βιβλίου ὅπου εἶναι ἀσικομένοι οἱ λόγοι, τὰ δὲ ἕτερα ὅπου λέγει πλησίον τοῦ φ. εἶναι τοῦ παρόντος Κατεβατά».

A. Περίβλημα ἐκ δέρματος.

304 Χάρτ. 18×12,5 σσ. 94 ἔτ. 1860

Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου Σαββάτου.

A. Στάχωσις ἡμιδερματίνη.

B. σ. 94 Τῷ συντελεστῇ τῶν καλῶν Θεῷ χάριτι. Ἐγράφησαν τὰ παρόντα διὰ χειρὸς τοῦ ἐν μοναχοῖς Ἰγνατίου, καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες εὔχεσθε ἔτη... 1860 κατὰ Μῆναν Ἀπριλίου... 10 Ἰγνατίου τοῦ ἱεροδιακόνου.

305 Χάρτ. 32×23 σσ. 327 19. αί.

Πεντηκοστάριον, α' τόμος (ἀπὸ τῆς Κυ. τοῦ Πάσχα μέχρι Σα. ε' ἐβδ.).

A. Γραφή λίαν καλλιγραφική, κατ' ἀπομίμησιν παλαιότερας, γωνιώδης, δεξιοκλινῆς. Πολύχρωμον ἐπίτιτλον ἐν φ. 1. Στάχωςις νεωτερικῆ (σανίδες) μετὰ ἐντύπων κοσμημάτων.

B. σ. 316 (διὰ ψιλογραφίας) *Τὸ τέρμα ὧδε πρῶτος λαμβάνει τόμος || τούτου δ' ὁμαίμων δεχθήτω τὸ βραβεῖον.*

Βλ. καὶ τὸν ἐπόμενον ἀριθμὸν.

ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ - ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ ἀρ. 2089/2.

306 Χάρτ. 30,5×22,5 σσ. 259 19. αί.

Πεντηκοστάριον, β' τόμος (ἀπὸ τῆς Κυ. ε' τοῦ Τυφλοῦ μέχρι τέλους).

A. Συνέχεια τοῦ προηγουμένου, διὰ τῆς αὐτῆς χειρὸς. Στάχωςις ἐπίσης ὁμοία.

B. ('Ἐν τέλει:) *Εὐχὴ τοῦ ἐναγοῦς.*

*Ἄρχῆς τὸ τέρμα γράφας ἐν τῇ πυκτίδι,
 Ὕμνον τολμήσας προσφέρω σοι, Χριστέ μου.
 Ἐῦνες μου, σώτερ, καὶ δὸς κάμοι τῷ βίῳ
 Ἐπ' ἔργοις ἐσθλοῖς ἡματι τερματίσαι.
 Νῦν ἡ χάρις σου τὴν δόδν με διδάξῃ
 Τῇ σῇ συνάρσει πᾶν ἔργ' εὐ περαιούται.
 Ἰσχὴν παράσχου τ' ἐσφραγισμένοις πᾶσιν
 Ὅπως ὀλλόντες τῶν ἐχθρῶν κακουργίας
 Καὶ σοῦ ὡς ἐσμέν γε πλάσμα καὶ ποιμνῆ, λόγε,
 γενῶμεν πάντες σύγκληροι καὶ τῆς δόξης.*

[Οἱ στίχοι ἀποτελοῦν ἀκροστιχίδα μετὰ τὸ ὄνομα, προφανῶς, τοῦ γραφέως: *Αὐθέντιο(ς)*].

E. ('Ἐν ἀρχῇ): *Κωνσταντῖνος Γεωργίου Βενετιάδης. Ἐν ἔτους 1859, Μαΐου 14 Ὁ ἐν Περίστασις.*

ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ-ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ ἀρ. 2090/3.

307 Χάρτ. 31×23 φφ. 59 19. αί.

α' Ἀκολουθία τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν τῶν ἐν τῷ ὄρει τοῦ Ἁθῶ διαλαμψάντων, ψαλλομένη τῇ δευτέρᾳ Κυριακῇ τοῦ Ματθαίου.

Ἐν φ. 1 [διὰ μολυβδίδος, χ. μεταγενεστέρα]: *Ἀγάθων 1842.*

ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ-ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ ἀρ. 2092/5.

308 Χάρτ. 28×19,5 σσ. 103 19. αί.

Ματθαίου Καμαριώτου, Κανόνες εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Σωτῆρος.

A. Γραφή καλλιγραφική, ἡ ἴδια μετὰ τῶν ἀρ. 305 καὶ 306.

309 Χάρτ. 23,5×16,5 σσ. 182 19.-20. αί.

Τετράδιον περιέχον αντίγραφα, γενόμενα ὑπὸ Ἀρσενίου Παντοκρατορινοῦ, διαφόρων ἐπιστολῶν (ἀπὸ 1882 - 1928, βλ. σελ. 80), ἐγγράφων κλπ., γραμμένων ὑπὸ μοναχῶν ἢ περὶ ζητημάτων τοῦ Ἁγίου Ὁρους.

Ἐν ἀρχῇ Κατάλογος περιεχομένων.

A. Ἐξέπεσε τὸ ὑπίσθιον φύλλον τῆς προχείρου πανίνης σταχώσεως.

310 Χάρτ. 17×12,5 σσ. 102 20. αί.

Περιέχει ἀντιγραφὰς λογίου μοναχοῦ ἐκ διαφόρων ἀναγνώσεών του, ἦτοι:

1. Σημειώσεις τινὲς ἐκ τῆς ἐλληνικῆς Ἱστορίας τοῦ κ. Παπαρρηγοπούλου, 2. Σημείωμα περὶ κώδικος τῆς μονῆς Παντοκράτορος περιέχοντος 58 κεφάλαια Ἀναστασίου Θεουπόλεως Ἀντιοχείας εἰς ἀπλήν γλώσσαν [πρόκειται περὶ τοῦ ἀρ. 295], 3. Λόγος περὶ τῆς εὐρέσεως τῆς κεφαλῆς τοῦ Τιμίου Προδρόμου «μεταγραφεὶς παρ' ἐμοῦ ἐκ τοῦ αὐτοῦ κώδικος» [ἀρ. 295,6], 4. Χρηστοθήθεια Ἀντωνίου τοῦ Βυζαντίου.

A. Τὸ χρῆ ἐγράφη μετὰ τὸ 1925 (βλ. σ. 26, ἔθθα ἀναφέρεται τὸ ἔτος τοῦτο). Στάχωσις ἡμιδερματίνη.

311 Χάρτ. 20×13 σσ. 308 ἔτ. 1910

Μουσικόν. «Ἀργὸν δοξαστάριον περιέχον τὰ δοξαστικά τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν τῶν τε ἑορταζομένων ἁγίων τοῦ ὕλου ἐνιαυτοῦ».

A. Στάχωσις ἡμιδερματίνη.

B. σ. 308 Τέλος τοῦ Α' τόμου. Ἐγράφη τὸ παρὸν Δοξαστάριον διὰ χειρὸς Ἰωακείμ μοναχοῦ ἐκ Μαδύτου. Ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1910 Μαΐου 12. Καὶ οἱ ἀναγνώσκοντες εὐχεσθε.

312 Χάρτ. 25×20 σσ. 303 ἔτ. 1917

Τυπικὸν τῆς Μ. Λαύρας τοῦ ὁσίου Ἀθανασίου.

B. σ. 303 Τὸ παρὸν «Τυπικόν» τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου ἔλαβον αὐτῶ ἐκ τοῦ ἱεροῦ Κοινοβίου «τοῦ Κοινοβουσίου» τῇ θεομῆ παρακλήσει πρὸς τε τὸν ἡγούμενον καὶ τοῖς Συνεπιτρόποις, Γέροντος Γενναδίου Τυπικάρη καὶ ἐπιτρόπου, ἀντέγραφα δὲ αὐτῶ εἰς ἡμέρας 42' εὐχαῖς αὐτῶν καὶ τῶν Συναδέλφων μου. Ἐν ἔτει 1917 Ἰουλίου 1.

313 Χάρτ. 20×14 φφ. 47 20. αί.

Μουσικόν. Ἐν ἀρχῇ «Χερουβικά ἀργοσύντομα Θ. Φωκαέως».

A. Χαρτόδετον

314 Χάρτ. 28×22 σελ. 234 ἔτ. 1914

Μουσικόν. «Ἀνθολογία Στιχηραρίου . . . μελοποιηθὲν παρὰ Κωνσταντίνου Πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας».

Α. Κόλλες χαρακωμένες ἐντὸς χαρτονίνου φακέλου.

Ἐπὶ τοῦ ἐξωφύλλου: Ἀντεγράφησαν ὑπὸ Ἀθανασίου Προηγουμένου ἐκ Γανοχώρων Παντοκρατορηνοῦ, ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τοῦ Παντοκράτορος. Ἄγιον Ὅρος 1914.

315 27×21

Ἐντὸς φακέλου ἐκ δύο φύλλων περγαμηνῆς ἐκ κώδικος λειτουργικοῦ 13 αἰ., διάφορα τεύχη μαθηματαρίων 19. καὶ 20. αἰ. Ἀσήμεντα.

316 Χάρτ. 19,5×15 φφ. 69 στ. 17 17. αἰ.

Ἀκολουθία ὁσ. μεγαλομ. Τρύφωνος.

φ. 30 Συναξάρια (καὶ τῶν ἄλλων συνεορταζομένων ἁγίων).

φ. 50 Μαρτύριον τοῦ ὁσίου (BHG 1856 z).

Α. 9⁸ [χ¹ α^{ντ}, σταυροὶ ἐν ἀρχῇ καὶ τέλει ἐκάστου τετραδίου, ὄρθιαι παραπομπαί]. Γραφὴ γωνιώδης, δεξιοκλινῆς, λειτουργικῆ. Ἐρυθρογραφία. Ἐπίτιτλα καὶ ἀρχικά. Στάχωςις νεωτερικὴ μετὰ ἐντύπου παραστάσεως (ἐξέπεσε τὸ πρόσθιον ἐξώφυλλον).

317 Χάρτ. 22×16 σσ. 574 στ. 22 17. αἰ. κολοβ.

Νομοκάνων «Μαλαξοῦ», εἰς 693 κεφάλαια.

κεφ. α' Περὶ κριτοῦ κτλ.

κεφ. χζγ' Ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις θείων πατέρων.

Ἐν ἀρχῇ (σ. 1 - 46) Πίναξ, ὅπου ἀναγράφονται κεφ. χζδ'. (Αἰ σ. 44 - 46 μεταγενεστέρα προσθήκη).

Α. Δὲν ἀριθμοῦνται τετράδια. Γραφὴ δεξιοκλινῆς, ἐπιμελής. Πλουσία ἐρυθρογραφία. Στάχωςις νεωτερικὴ (σανίδες) ἐπεσκευασμένη εἰς τὴν ράχιν.

318 Χάρτ. 20×14 φφ. 155 17. αἰ.

Ἀκολουθία τοῦ Προδρόμου καὶ λόγοι εἰς ἅγ. Ἰωάννην τὸν Θεολόγον.

1. (φ. 1) Ἀκολουθία τοῦ Τιμίου Προδρόμου (26 Ἰουν.).

2. (φ. 25) Προχόρου, Περὶ τῶν θαυμάτων αὐτοῦ. Ἀρχ. Μακαριώτατος καὶ σοφώτατος πατριάρχης Ἱεροσολύμων (βλ. καὶ ἀρ. 262).

3. (φ. 124) Θεοδώρου Στουδίτου, Ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην.

Ἀρχ. Ποῖος νοῦς καὶ λογισμὸς ἤθελεν εὐρεθῆ (Μετάφρασις τοῦ ἐγκωμίου, BHG 929).

4. (φ. 149^v) Ἔτερον ἐγκώμιον εἰς τὸν αὐτὸν ἀπόστολον καὶ εἰς τὴν Θεοτόκον. *Ἀρχ.* Ἀπὸ μὲν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν τῶν ἁγίων κάθε λογῆς λογαριασμὸς (Μετάφρασις τοῦ λόγου *Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας*, BHG 932 m).

A. Ἀριθμοῦνται τετράδια μόνον ἐν φφ. 25-88: 8⁸ [α^vγ]. Διάφοροι χεῖρες. Ἡ κυρίως γραφή τοῦ κώδικος (φφ. 25-88 καὶ 124-154): ὀρθία, στρογγύλη, λειτουργική. Τὰ φφ. 1-24 δι' ἄλλης, καὶ τὰ φφ. 89-123 δι' ἑτέρας, περισσότερον ἀνειμένης. Στάχωσις νεωτερικὴ (σανίδες) μετὰ ἐντύπων κοσμημάτων.

E. φ. 154-155 Ἐνθυμήσεις περὶ ἐλεύσεως διαφόρων ἀτόμων εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ κουρᾶς αὐτῶν ὡς μοναχῶν (1770-1815).

319 Χάρτ. 15×11 φφ. 24 18. αί.

Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ καὶ τοῦ ὄρθρου.

φ. 17 Εὐχαὶ εἰς τὸ εὐλογῆσαι τυρὸν καὶ ὠά, τρυγὴν ἀμπέλου καὶ ἐπὶ εὐλόγησιν οἴνου.

φ. 19 [χ²] Εὐχὴ συγχωρητική.

A. Γραφή δεξιοκλινῆς, λίαν ἐπιμελῆς καὶ λεπτή. Στάχωσις νεωτερικὴ (σανίδες) μετὰ ἐντύπων κοσμημάτων καὶ παραστάσεων.

320 Χάρτ. 21,5×16 φφ. 80 στ. 19 ἔτ. 1737

Πολυέλεος καὶ Λόγοι πανηγυρικοὶ εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν.

1. (φ. 1) Ἐκλογαὶ Ψαλμῶν εἰς διαφόρους ἑορτάς (Πολυέλεος).

2. (φ. 18) Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν (BHG 1128 g).

3. (φ. 25) Τοῦ αὐτοῦ, Εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν (BHG 1085 c).

4. (φ. 34) Γερμανοῦ Κπόλεως, Λόγος πανηγυρικός εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν (BHG 1145 n).

5. (φ. 42) Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, Εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν (BHG 1116 d).

6. (φ. 53) Ἀνδρέου Κορήτης, Εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν (BHG 1093 g).

7. (φ. 70) Γρηγορίου Νεοκαισαρείας, Εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν (BHG 1092 w).

A. Δὲν ἀριθμοῦνται τετράδια. Γραφή δεξιοκλινῆς, κομψή, λειτουργική. Ἐρυθρογραφία. Στάχωσις νεωτερικὴ (σανίδες) κατεστραμμένη.

B. φ. 41^v Ἐγγραφή ἔσμε' μηνὶ Φεβρουαρίῳ [1737].

321 Χάρτ. 16×10,5 φφ. 50 στ. 15 18. αί. ἀκέφ.

Λειτουργικά διάφορα.

1. (φ. 1) Ἐκλογή ψαλμῶν εἰς διαφόρους ἑορτάς (Πολυέλεος)· ἀκέφ.
2. (φ. 31) Μεγαλυνάρια δεσποτικῶν ἑορτῶν (κατ' ἤχον).
3. (φ. 40) Ἀρχὴ τοῦ μεγάλου ἑσπερινοῦ (ψαλμοί).
4. (φ. 44) Κανῶν παρακλητικὸς εἰς Θεοτόκον.
5. (φ. 50) Ἐτέρα παράκλησις εἰς Θεοτόκον.

A. Δὲν ἀριθμοῦνται τετράδια. Γραφὴ δεξιοκλινῆς, κομψή, λειτουργική. Στάχως νεωτέρα κατεστραμμένη.

322 Χάρτ. 15×10 φφ. 97 στ. 16 17. αί.

Τρεῖς λειτουργίαι.

- φ. 2 Χρυσοστόμου.
- φ. 31 Μ. Βασιλείου.
- φ. 66 Προηγιασμένων (φ. 64 «Εἴδησις»).
- φ. 84 [χ²] Εὐχὰι τῆς προσκομιδῆς (ἀκέφ.).
- φ. 91^v Εὐχὴ συγχωρητική.

A. φφ. 1-83 ἀριθμοῦνται τετράδια διὰ χ², φφ. 84 κ.ε. δι' ἄλλης χειρὸς, ἴσως προγενεστέρας. Γραφὴ ἀρκούντως ἐπιμελής. Κατάστασις κακὴ. Στάχως δερματίνη παλαιὰ ἄτεχνος.

B. φ. 83^v Τέλος, Χριστοφώρως (μον)αχ(ός).

323 Χάρτ. 22×16 σσ. 126 18. αί. ἀκέφ.

Ἱατρικὸν (διάφοροι συνταγαί, ἐκ πηγῶν ἰταλικῶν).

σ. 1 Ἀρχὴ πῶς γίνονται λοκ[;] κρασμένα κατὰ τῶν Ἱταλῶν, τὰ ὅποια γίνονται πυκτὰ ὡσὰν τὸ μέλη — κεφ. ρξγ'.

(Εἰς κενὰ φύλλα νεώτεροι προσθῆκαι συνταγῶν).

σ. 29 Διὰ τὰ τροτζίσκη πῶς γίνονται καὶ ποῦ δίνονται — κεφ. ρξε'.

σ. 35 Διὰ ταῖς κονσέρβαις κεφ. ρν'.

σ. 43 κεφ. ρνα' Ἐλαιτουάρια τὰ ὅποια κείνουσι [=γαίνουσι;] τὴν κοιλίαν θαυμασιότατα.

σ. 70 Φιλόνιο ρομάνο.

σ. 75 κεφ. ρνβ' Ἀρχὴ πῶς γίνονται τὰ σορόπια.

Σημ. Τροτζίσκη: trocisco (ἢ trochisco) (ἑλλ. τροχίσκος): διακίον, παστίλια. Ἐλαιτουάρια: elettuario: φάρμακον με κύριον συστατικὸν τὸ μέλι. Φιλόνιο: filonio (ἀρχ. ἑλλ. φιλώνιον, ἀπὸ τὸν ἱατρὸν Φίλιωνα): κολλύριον παυσίπονον με κύριον συστατικὸν τὸ ὕπιον.

Α. Ἐξέπεσε τὸ πρῶτον φύλλον (σ. 1-2), Ἡ ἀρίθμησις τῶν σελίδων νεωτέρα. Γραφή τύπου «ἐπτανησιακοῦ». Ἀστάχωτον.

324 Χάρτ. 15×10,5 φφ. 55 17. καὶ 18. αἰ.

1. (φ. 1) Ἀγιασματάριον. Ἀκολουθία μικροῦ ἀγιασμοῦ καὶ εὐχαὶ διάφοροι.

2. (φ. 25) Ἀκολουθία Ἀκαθίστου ὕμνου.

3. (φ. 45) *Κωνσταντίνου Δαπόντε*, Διάλογος κατὰ ἀλφάβητον.

Α. Δύο χφφ. α) ἀρ. 1: 17. αἰ., Γραφή λειτουργικὴ, ἐρυθρογραφία. β) ἀρ. 2-3: 18. αἰ., ἔλλειψις ἐρυθρογραφίας. Στάχωσις νεωτερικὴ (σανίδες).

325 Χάρτ. 20,5×15,5 φφ. 66 σσ. 18 18. αἰ.

Ἀκολουθία τοῦ Εὐαγγελισμοῦ.

φ. 25 Τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας.

φ. 30 Κανόνες κατ' ἤχον εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν.

Α. Δὲν ἀριθμοῦνται τετράδια. Γραφή δεξιοκλινῆς, λειτουργικὴ, μιμουμένη παλαιότεραν. Πλουσία ἐρυθρογραφία. Ποικιλόχρωμον ἐπίτιτλον ἐν ἀρχῇ. Ἄγραφα τὰ φφ. 26^v-29^v. Κατάστασις κακῆ ρύπος. Στάχωσις νεωτερικὴ μετὰ χρυσότυπων κοσμημάτων καὶ παραστάσεως τοῦ Εὐαγγελισμοῦ.

E. 1767 βιβλίον καλουμενον Θεοτοκά(ριον).

Σημείωμα ὅτι τὸ χφ ἐκληρονομήθη τὸ 1960 ἐκ τοῦ κελλίου ὁ Εὐαγγελισμὸς Χαχούμη [ἐν Καρυαῖς].

326 Χάρτ. 22×15 φφ. 238 αἰ. ? ἀκέφ. κολοβ.

Τέσσαρα Εὐαγγέλια, μετὰ τῶν Πράξεων καὶ τῶν Ἐπιστολῶν τῶν Ἀποστόλων.

φ. 1 Ματθαῖος, φ. 71 Μάρκος, φ. 102 Λουκᾶς, φ. 152 Ἰωάννης, φ. 180^v Πράξεις καὶ Ἐπιστολαί.

Ἐν τέλει (φ. 233) «Περὶ τῶν ἐξ ἰδιορρυθμίας καὶ ἀπονίας ἐμπαιζομένων ὑπὸ δαιμόνων», καὶ ἄλλα τινα.

Α. Ἀρίθμησις τῶν τετραδίων ἐν ἀρχῇ διὰ χ¹, εἴτα ἀπὸ φ. 59 διὰ χ².

[Λόγφ ἐλλείψεως χρόνου τὸ χφ ἔχει περιγραφὴ ἀτελῶς].

327 Χάρτ. 22×15,5 φφ. 18 ἔτ. 1817

Κανὼν παρακλητικὸς εἰς ἄγ. Ἰωάννην Πρόδρομον.

Α. Γραφή στρογγύλη, ἐπιμελής. Ἐρυθρογραφία. Ἀστάχωτον.

B. Γέγραπται πλείστη ἐπιμελεία ὄντες || ἐν τῇ πανσέπτῳ καὶ πανιέρῳ σκῆτῃ || τῆς θεοπρομήτορος αγίας Ἀννης. || ἡ τῆδε βίβλος του τιμίου Προδρομου || καὶ οἱ ἐντυγχάνοντες εὐχεσθε πάντες. || Ἐν ἔτει σ(ωτη)ρίῳ ,αωιζ' ἀπριλλίου ιδ' [1817].

328 Χάρτ. 15,5×10 φφ. 32 στ. 15 18. αἱ.

Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ καὶ τοῦ ὄρθρου.

A. 4⁸ [χ¹ κ^{ντ} μέσον.] Γραφή παχεῖα, λειτουργική. Στάχσις κομψή δερματίνη.

Σημείωμα ὅτι τὸ χφ ἐκληρονομήθη τὸ 1960 ἐκ τοῦ κελλίου ὁ Εὐαγγελισμὸς Χαχούμη [ἐν Καρυαῖς].

329 Χάρτ. 15×10 φφ. 67 στ. 15 18. αἱ.

Διακονικόν.

Προηγεῖται ἐντυπον: Ἱεροδιακονικόν, Ἐνετίησιν 1755 (ἔκδ. Βόρτολι). [Δὲν ἀναφέρεται παρὰ LEGRAND, B.H., οὔτε παρὰ ΛΑΔΑ - ΧΑΤΖΗΔΗΜΟΥ].

A. 8⁸ [χ¹ κ^{ντ} ράχες· σταυροὶ ἄνω, ὄρθιαι παραπομπαί.] Γραφή δεξιοκλινής, λειτουργική. Πλουσία ἐρυθρογραφία. Στάχσις νεωτερικὴ μετὰ ἐντύπων κοσμημάτων.

B. φ. 67^ν Παχώμιος ἱερομόναχος ὁ γράφας.

330 Χάρτ. 15×10 φφ. 76 17. αἱ.

1. (φ. 1) Ἐκλογή ψαλμῶν εἰς διαφόρους ἑορτάς (Πολυέλεος).

2. (φ. 37) Στίχοι κατανυκτικοὶ εἰς Ἰησοῦν καὶ εὐχαὶ εἰς τὴν Θεοτόκον.

A. 1.) 5⁸ (ε⁴) [χ¹], 2) 5⁸ [χ¹]. Γραφή δεξιοκλινής, ἐπιμελής. Ἐρυθρογραφία. Στάχσις νεωτερικὴ.

331 Χάρτ. 15,5×10,5 φφ. 74 18. αἱ.

Ἀκολουθίαι καὶ εὐχαί.

φ. 1 Εὐχαὶ ἐσπερινοῦ καὶ ὄρθρου.

φ. 33 Ἀκολουθία εἰς κόλλυβα νεκρώσιμα.

φ. 52 Εὐχὴ συγκωρητικὴ.

φ. 59 Ἀκολουθία μικροῦ ἁγιασμοῦ.

φ. 72 Εὐχαὶ ἐπὶ μετανοούντων.

A. Γραφή ἐπιμελής. Κατάστασις μᾶλλον κακὴ. Στάχσις νεωτερικὴ (σανίδες).

332 Χάρτ. 21,5×16 19. αἱ.

Ἀκολουθίαι διάφοροι κ.ἄ.

Διάφορα τεύχη συνεσταχωμένα:

1. Πραγματεία περί τοῦ διαβόλου. Ἐν τέλει: τῷ ,αωμ' 1840 ἔλαβε πέρας.
2. Ἀκολουθία Ἰωάννου Θεολόγου (8 Μαΐου).
3. Ἀκολουθία Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου (23 Ὀκτ.).
4. Κανὼν εἰς Θεοτόκον τὴν Μυρτιδιώτισσαν (24 Σεπτ.).
5. Ἀκολουθία Διονυσίου ἀρχιεπ. Αἰγίνης (24 Αὐγ.).

333 Χάρτ. 19×13,5 φφ. 39 17. αἰ.

Ἀκολουθία εἰς μνημόσυνον καὶ κανόνες κατ' ἤχον.

A. Γραφή ἐπιμελής, γωνιώδης, λειτουργική, τύπου μονῆς τῶν Ὁδηγῶν. Κατάστασις κακῆ· ρύπος, ἀπεσπασμένα φύλλα. Στάχωσις χαρτονίνη κατεστραμμένη.

334 Χάρτ. 16×10 φφ. 92 19. αἰ.

Μουσικὸν (νέου συστήματος). Ἀναστασιματάριον.

335 Χάρτ. 21×15 φφ. 37 στ. 18 17. αἰ.

Ἀκολουθία ἀνακομιδῆς λειψάνων Ἀθανασίου τοῦ μεγάλου (2 Μαΐου).

A. Γραφή δεξιοκλινῆς, λειτουργική, τύπου «μονῆς Ἐηροποτάμου». Πλουσία ἐρυθρο-γραφία. Ἀστάχωτον.

336 Χάρτ. 16×10,5 σσ. 226 18. αἰ. κολοβ.

Μουσικὸν (Ἀναστασιματάριον ἀργόν).

Κεκραγάρια κατ' ἤχον. σ. 206 Ἔνδεκα ἑωθινά.

Προηγοῦνται 7 φύλλα: [χ²] Περὶ σημαδίων.

A. Στάχωσις νεωτερικῆ (σανίδες) μετὰ ἐντύπων κοσμημάτων καὶ παραστάσεων.

337 Χάρτ 17×11,5 φφ. περ. 500 18. αἰ.

Ἀνθολογία Παπαδικῆς.

φ. 1 Ἀρχὴ τῆς ἀνθολογίας, ἐξήγησις Θεοφάνους μοναχοῦ. Ἔπονται: Κεκραγάρια κατ' ἤχον, Χερουβικά, Κοινωνικά κτλ.

A. Ἐξαιρετικὰ καλλιγραφημένον. Κομψότατα καὶ ποικιλόχρωμα ἐπίτιτλα καὶ ἀρχικά (τινὰ τῶν ἐπιτίτλων εἰκονισμένα). Στάχωσις νεωτερικῆ (σανίδες) λεία, μετὰ πορπῶν.

338 Χάρτ. 19×13 φφ. περ. 40 στ. 13 ἔτ. 1714

Διακονικόν.

φ. 1 Εὐχαὶ λεγόμεναι παρὰ τοῦ διακόνου.

φ. 3 Κανῶν παρακλητικὸς εἰς Θεοτόκον.

φ. 15 Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ καὶ τοῦ ὄρθρου.

φ. 37^v Εὐχὴ συγχωρητικὴ, καὶ ἄλλαι εὐχαί.

A. Λαμπρὸν χφ. Γραφὴ ὀρθία, λειτουργικὴ, παχεῖα. Ποικιλόχρωμα καὶ πλουσιώτατα ἐπίτιπλα καὶ ἀρχικά. Κατάστασις λίαν κακὴ· ρύπος, ἀπεσπασμένα φύλλα κτλ. Στάχσις νεωτερικὴ μετὰ ἐντύπων κοσμημάτων, ἀπεσπασμένη καὶ κατεστραμμένη.

B. φ. 37 Πληρώσας εἶπων Χ(ριστ)ὲ σοὶ πρέπει δόξα || νὺν καὶ πάντοτε ἀμήν εἰς τοὺς αἰῶνας || ,αριθ' [1714]. πφ. τέλ. 'Η παροῦσα βιβλος ἐγρά[φη διὰ] χειρὸς ἐμοῦ Μελχισεδέκ καὶ τὸ ἀ[φι]ερῶν εἰς τὴν μονὴν τοῦ Παν[τοκράτορος], μέσα εἰς τὸ ἅγιον βῆμα καὶ μ[ηδεὶς] κτλ.

339 Χάρτ. 15×10,5 19. αἰ.

Διάφοροι σημειώσεις μοναχοῦ τινος.

Τραγούδια δημοτικὰ καὶ λόγια, Συνταγαί, Ἐνθυμήσεις 1863 - 1867 (περὶ ἐλεύσεως βασιλόπαιδος Ἀλεξίου Ρωσίας εἰς Καρυές), Ὄνόματα 1819 - 1840 (δι' ἄλλης χειρός;) κ.ἄ. διάφορα.

340 Χάρτ. 15×10 φφ. 193 18. αἰ.

Ἄνθολογία Παπαδικῆς.

Ἄνοιξαντάρια, Πολυέλεσι, Ἀναγραμματισμοί, Ἰδιόμελα κτλ.

A. Κομψὴ γραφὴ. Κατάστασις κακὴ.

341 Χάρτ. 18,5×13 18. αἰ.

Μουσικόν.

Ἄστάχωτον.

342 Χάρτ. 26×18 φφ. 45 ἔτ. 1873

Ἄκολουθία ἁγίου Μοδέστου (18 Δεκεμβρίου).

A. Γραφὴ ἐπιμελής, λειτουργικὴ. Ἐρυθρογραφία. Χαρτόδετον.

343 Χάρτ. 19,5×13 19. αί.

Μουσικόν (νέου συστήματος).

Ἀστάχωτον.

344 Χάρτ. 23,5×17 φφ. ; στ. 20 16. αί. ἀκέφ. κολοβ.

Μηναῖον Αὐγούστου (ἄνευ τῶν συναξαρίων), ἀπὸ 7ης - 25ης.

Ἐκτενής ἢ ἀκολουθία τῆς Κοιμήσεως (15 Αὐγ.): ἀναγνώσματα κ.ἄ.,

Α. Δὲν ἀριθμοῦνται τετράδια. Γραφή δεξιοκλινής, λειτουργική. Ἐρυθρογραφία. Κατάστασις λίαν κακή. Ἐφαρμμένα τὰ πρῶτα φύλλα. Ἀστάχωτον.

[345] Χάρτ. 18×14 φφ. 21 ἔτ. 1643.

Ἁγιασματάριον.

Β. φ. 21^v Τὸ παρὸν βιβλίον αἰτε θεῖαι λειτουργεῖαι καὶ ἡ τοῦ ἁγίου ἀκολουθία, ἀφιερώθησαν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου καὶ μεγαλομάρτυρος Τρύφωνος ἐν τῷ κήπῳ τῆς βασιλικῆς καὶ Πατριαρχικῆς μονῆς τοῦ Παντοκράτορος διὰ συνδρομῆς καὶ ἐξόδου τοῦ ὀσιωτάτου ἐν μοναχοῖς καὶ γέροντος κυρίου Κυρίλλου τοῦ κτήτορος τῆς μονῆς . . . Ἐγράφη παρὰ Ἀντωνίου ἱερομονάχου ἐν ταῖς Καραῖς ἐπὶ ἔτους, ἔρβ' μηνὸς Σεπτεβρίου [1643].

Ε. φ. 1 Ἐν ἔτι γαρη' ἐν μηνι μαρτίου ιη' [1718] ἐδόθη [=ἐδέθη;] τὸ παρὸν ἁγιασματάριον διὰ ἐξόδου καὶ δαπάνῃ τῷ πανοσιωτάτῳ ἁγίῳ ἐκκλησιάρχῃ Κφ κύρ Χρυσάνθῳ ἱερομονάχῳ . . . ἐν τῇ κήπῳ τῆς μονῆς τοῦ Παντοκράτορος . . . Χρυσάνθος ἱερομόναχος ἐκ κόμης Γαλάτιστας.

[Τὸ χφ δὲν εἶχε λάβει εἰσέτι ἀριθμὸν εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς Μονῆς. Ἡ περιγραφή ἀτελής].

ΠΙΝΑΞ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΣ
ΑΡΙΘΜΩΝ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΟΥ ΠΡΟΣ ΑΡΙΘΜΟΥΣ ΜΟΝΗΣ

2088/1 = 284	2105/18 = 250
2089/2 = 305	2106/19 = 255
2090/3 = 306	2107/20 = 247
2091/4 = 264	2108/21 = 266
2092/5 = 307	2109/22 = 249
—	2110/23 = 252
(2102/15 = 260;)	2111/24 = 251

Οἱ λοιποὶ ἀριθμοὶ Εὐστρατιάδου (2093/6 - 2104/17) δὲν κατέστη δυνατόν νὰ ταυτισθοῦν. Βλ. ἀνωτέρω σ. 251-252.

ΑΙΝΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ
Θεσσαλονίκη

Μ. Ι. ΜΑΝΟΥΣΑΚΑΣ
Βενετία